

Södertörns högskola
Institutionen för ekonomi och företagande
Företagsekonomi
Kandidatuppsats 10 poäng
Handledare: Bengt Lindström
Vårterminen 2006

södertörns
högskola

UNIVERSITY COLLEGE

Revisionsplikt i mikroföretag – ur företagarnas perspektiv

Anna Jonsson 800718
Liselotte Lierud 801013

Förord

Denna kandidatuppsats inom ämnet redovisning har genomförts under våren 2006 på Södertörns Högskola.

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare Bengt Lindström, våra opponenter och de andra medlemmarna i vår seminariegrupp för givande synpunkter och konstruktiv kritik runt vår uppsats.

Ett stort tack även till de företagare som deltagit i vår enkätundersökning, utan Er hade denna uppsats varit omöjlig att genomföra.

Tack!

Stockholm den 1 juni 2006

Anna Jonsson

Liselotte Lierud

Abstract

In 1983 Sweden initiated by law audit obligations for all limited companies irrespective of their size. All limited companies must according to the audit obligations make an annual report with balance sheet, income statement, annotations and a report of the directors. Furthermore all limited companies must have a qualified auditor who controls the annual report of the limited company and also how the enterprise has been managed. According to EU:s fourth company directive all member countries of EU have the option to exclude smaller limited companies from the audit obligation and this possibility is utilized by all EU countries but Sweden and Finland.

In today's debate concerning audit obligation of micro companies, i.e. companies with less than 3 000 000 SEK in annual turnover and less than ten employees, the central question is if the benefits are greater than the expenses. Previous surveys have largely emanated from the aspects of the interested parties. The purpose of this essay has been to investigate what the owners of micro companies think of the audit obligations and to what extent it should remain or be abolished.

The result of the survey showed that the majority, 68,2 percent, of the respondents wanted to abolish the audit obligation for micro companies, either completely or partly. However, the interest for voluntary audit is great. 47,7 percent of the respondents would be willing to continue to audit their companies even if the audit obligations were abolished.

Sammanfattning

I Sverige infördes lagstadgad revisionsplikt för alla aktiebolag, oavsett storlek, år 1983. Alla aktiebolag ska enligt revisionsplikten upprätta en årsredovisning med balans – och resultaträkning, noter samt en förvaltningsberättelse. Dessutom ska alla aktiebolag ha en kvalificerad revisor som granskar företagets årsredovisning samt hur verksamheten förvaltats. Enligt EU: s fjärde bolagsdirektiv har medlemsländerna möjlighet att undanta små aktiebolag från revisionsplikten och detta utnyttjas av alla länder utom Sverige och Finland.

I dagens debatt angående revisionsplikt i mikroföretag, det vill säga företag med mindre än 3 000 000 SEK i omsättning och färre än tio anställda, är den centrala frågan om nyttan överstiger kostnaden. I stort sett alla tidigare undersökningar har utgått från intressenternas synvinkel, därför är syftet med denna uppsats att undersöka mikroföretagares inställningar till revisionsplikten och i vilken utsträckning de anser att den bör behållas eller eventuellt avskaffas.

Resultatet från enkätundersökningen visade att majoriteten, 68,2 procent, av respondenterna vill avskaffa revisionsplikten för mikroföretag, antingen helt eller delvis. Dock är intresset för frivillig revision stort, 47,7 procent av respondenterna skulle fortsätta att revidera sitt företag vid ett eventuellt avskaffande.

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	1
1.1 PROBLEMBAKGRUND.....	1
1.2 PROBLEMFORMULERING.....	5
1.3 SYFTE.....	5
1.4 AVGRÄNSNINGAR.....	5
2. METOD	6
2.1 METODVAL.....	6
2.2 DATAINSAMLING.....	7
2.2.1 Sekundärdata.....	7
2.2.2 Primärdata.....	8
2.3 URVAL.....	8
2.4 BORTFALL.....	10
2.4.1 Övertäckning.....	10
2.4.2 Undertäckning.....	10
2.5 UNDERSÖKNINGENS TILLFÖRLITLIGHET.....	11
2.5.1 Reliabilitet.....	11
2.5.2 Validitet.....	12
2.6 METODKRITIK.....	12
3. REFERENSRAM	14
3.1 REDOVISNING.....	14
3.2 REVISION.....	16
3.3 REVISIONSLAGAR I SVERIGE.....	19
3.4 ÖVRIGA REVISIONSNORMER.....	19
4. TEORIER	21
4.1 REVISIONSPLIKTENS SYFTE.....	21
4.2 REVISION SOM KVALITETSSTÄMPEL.....	22
4.3 REVISION I SMÅ AKTIEBOLAG.....	22
4.4 RÅDGIVNING TILL SMÅ AKTIEBOLAG.....	23
4.5 INTRESSETER OCH INTRESSENTMODELLEN.....	23
4.5.1 Ägare, företagsledning och anställda.....	24
4.5.2 Kreditgivare.....	25
4.5.3 Kunder.....	25
4.5.4 Leverantörer.....	25
4.5.5 Stat och kommun.....	26
4.6 REVISIONENS KOSTNADER.....	26
5. EMPIRI	27
6. ANALYS	35
6.1 REVISION I SMÅ AKTIEBOLAG.....	35
6.2 PÅVERKAR KOSTNADEN FÖR REVISIONEN INSTÄLLNINGEN HOS FÖRETAGARNA?.....	36
6.3 REVISION SOM KVALITETSSTÄMPEL.....	40
7. SLUTSATS	41
7.1 FÖRSLAG TILL VIDARE FORSKNING.....	43
KÄLLFÖRTECKNING	44
BILAGA 1, ENKÄTUNDERSÖKNING	47
BILAGA 2, DATAMATRIS	52

Figurförteckning

- *Figur 1*, "Revisions teori", sid. 20
- *Figur 2*, "Intressentmodell", sid. 24

Diagramförteckning

- *Diagram 1*, resultat fråga 4; "Vem sköter företagets bokföring?", sid. 28
- *Diagram 2*, resultat fråga 7; "Upplever Ni att den lagstadgade revisionen i sig tillför företaget något värde?", sid. 29
- *Diagram 3*, resultat fråga 8; "Upplever Ni att den lagstadgade revisionen i sig tillför företaget något värde i förhållande till vad den kostar?", sid. 29
- *Diagram 4*, resultat fråga 9; "Anser Ni att revisionsplikten är viktig för Ert företag?", sid. 30
- *Diagram 5*, resultat fråga 10; "Anser Ni att revisionsplikten för små aktiebolag bör avskaffas?", sid. 30
- *Diagram 6*, resultat fråga 11-15; "Bedömer Ni att ett avskaffande av revisionsplikten för små aktiebolag skulle ge Ert företag en lägre grad av legitimitet hos Skatteverket/Kreditgivare/Bank/Leverantörer/Kunder?", sid. 31
- *Diagram 7*, resultat fråga 16; "Om den lagstadgade revisionsplikten för små aktiebolag slopades skulle Ni ändå anlita en revisor för revision?", sid. 31
- *Diagram 8*, kostnad testad mot inställningen till avskaffandet av revisionsplikten, sid. 32
- *Diagram 9*, kostnad testad mot om företagarna kunde tänka sig att fortsätta revidera sitt företag, sid. 33
- *Diagram 10*, kostnad testad mot om revisionen tillför företaget något värde, sid. 33
- *Diagram 11*, fördelat på kostnadsgrupperna är variabeln kostnad testad mot om revisionsplikten tillför företaget något värde i förhållande till vad den kostar, sid. 34
- *Diagram 12*, bör revisionsplikten avskaffas, en sammanslagning av svarsalternativen för de som var positiva till ett avskaffande i fråga 10, sid. 35
- *Diagram 13*, lägre legitimitet hos intressenter, en sammanslagning av svarsalternativen "Ja", "Till stor del" och "Till viss del" till svarsalternativet "Ja, påverkas", sid. 40

Tabellförteckning

- *Tabell 1*, resultat fråga 2, antal anställda, sid. 27
- *Tabell 2*, resultat fråga 3, registrerings år, sid. 28
- *Tabell 3*, resultat fråga 6, kostnad för revisionsplikten, sid. 28
- *Tabell 4*, resultat diagram 8, sid. 32
- *Tabell 5*, resultat diagram 9, sid. 33
- *Tabell 6*, resultat diagram 10, sid. 34
- *Tabell 7*, resultat diagram 11, sid. 34
- *Tabell 8*, sammanslagning av kostnadsgrupper inför chi-två test, sid. 37

1. Inledning

I det inledande kapitlet ges en introduktion till uppsatsen och vilket problem som ska studeras. Även problemdiskussion, avgränsningar och frågeställningar kommer att behandlas.

1.1 Problembakgrund

Revision innebär att kritiskt granska, bedöma och göra uttalanden om ett företags redovisning och förvaltning.¹ Det finns både extern och intern revision, statlig och kommunal revision, miljörevision och dessutom statlig taxeringsrevision. Revisionsplikt för aktiebolag infördes år 1983² och idag har alla aktiebolag oavsett storlek i antal anställda och omsättning revisionsplikt. Alla aktiebolag skall, enligt revisionsplikten, upprätta en årsredovisning med balans- och resultaträkning, noter samt en förvaltningsberättelse.³ Dessutom är alla aktiebolag, enligt Aktiebolagslagen, skyldiga att ha en kvalificerad revisor, det vill säga en auktoriserad revisor eller en godkänd revisor med revisorsexamen, som granskar företagets årsredovisning samt hur verksamheten har förvaltats.⁴

Syftet med revisionsplikt är att förhindra ekonomisk brottslighet. I alla företagsformer där ägarnas ansvar är begränsat ställs särskilda krav på hur företagets resultat och ställning redovisas utåt, det vill säga externt. Revision ger företagets finansiella information en trovärdighet och är en förutsättning för att näringslivet ska fungera. Om inte revision existerade skulle de olika intressenterna; ägare, kreditgivare, leverantörer, kunder, anställda samt stat och kommun, vara tvungna att skaffa sig egna kontrollanter för att undersöka om de vågar lita på företagen.

Målet med revisionen är en revisionsberättelse där revisorn gör uttalanden om företagets årsredovisning och om hur styrelse och VD har förvaltat företaget. Detta är ett viktigt dokument för företaget, då de inte får publicera en fullständig årsredovisning utan att publicera en revisionsberättelse samtidigt. En oren revisionsberättelse är mycket allvarligt för

¹ Damberg, Margareta, Vad är revision? (2001), sid. 7

² Burén C-G & Nyquist K, Begäran om översyn av revisionsplikt (2005), sid. 2

³ Årsredovisningslagen 1995:1554

⁴ Aktiebolagslagen 1975:1385

företaget, då den ofta leder till stor uppmärksamhet, speciellt om företaget har många aktieägare. Revisionen bidrar till en trovärdighet i den information som företaget lämnar ut. Tillsammans med årsredovisningen är revisionsberättelsen ett beslutsunderlag för företagets intressenter. Revision bygger på ett förtroende; kompetens, oberoende och tystnadsplikt är grundstenarna i det förtroende som måste finnas för revisorn. Det är aktiebolagslagen, revisorslagen, revisorsförordningen och andra skrifter från Revisorsnämnden, som reglerar dessa tre krav.

Till skillnad mot det stora aktiebolaget, utgörs ofta ägare och ledning av samma person i ett mikroföretag, denna person har ofta en fullständig helhetssyn över verksamheten. Då det är en kostnad att anlita en revisor blir värdet av att ha ytterligare en granskare begränsat och blir mer en irritationsfaktor än ett informationsstöd.⁵ Fördelarna med att ha lagstadgad revisionsplikt är att det kan vara ekonomiskt effektivt med ett "standardkontrakt" och detta kan gynna alla intressenter. När nyttan med revisionsplikt undersöks måste olika intressenters nytta särskiljas. Ett mikroföretag har sällan många intressenter och det är lätt att fastställa att ägaren och bolagsledningen, som i många mikroföretag är samma person, inte har någon nytta av en revisionsplikt. Dessa kan istället frivilligt välja att revidera sina företag. Därför gagnar en lagstadgad revision i första hand samhället.⁶

Den centrala frågeställningen i dagens debatt angående revisionsplikt i mikroföretag är om nyttan av revisionsplikten överstiger kostnaden. Enligt en undersökning av Per Thorell och Claes Norberg är det genomsnittliga revisionsarvodet för ett svenskt mikroföretag cirka 10 000 SEK och detta kommer sannolikt att stiga avsevärt inom de närmsta åren. Anledningen är införandet av den nya revisionsstandarden och andra nya regler. Höjningen har uppskattats till 15-30 procent och kommer att drabba både stora och små företag.⁷ Vinsten av revisionsplikten är tveksam och har egentligen aldrig beräknats, men å andra sidan finns det heller inga data som visar på att revisionen skulle "kosta mer än den smakar". De som förespråkar revisionsplikt i mikroföretag menar på att revisionen tillför näringslivet en struktur som förbättrar efterlevnad av lagar, ger rättvisare konkurrens och höjd redovisningsstandard, men att en förutsättning för en fortsatt revisionsplikt i mikroföretag är;⁸

⁵ Ström Pernilla, En onödig börda på de små företagen (2005)

⁶ Thorell Per & Norberg Claes, Revisionsplikten i små aktiebolag (2005), sid. 6

⁷ Ibid. sid. 45

⁸ Axenborg Inga-Lisa, Rör inte revisionsplikten! (2005)

- förenklad revision inriktad på väsentligheter
- generösare jävsregler

Dessutom finns det en tradition i Sverige med öppenhet och transparens i redovisningen och hur mycket detta egentligen betyder för effektiviteten i näringslivet. Revisorns närvaro förhindrar dessutom många felaktigheter, både omedvetna och medvetna. Istället för att slopa revisionsplikten borde FAR (tidigare Föreningen Auktoriserade Revisorer, nu endast FAR) och andra näringslivsorganisationer arbeta för att regelsystem bättre anpassas till mikroföretag och deras situation.⁹

Enligt Per-Olof Andersson bidrar revision även till en effektivare konkurrens mellan företag främst på grund av att revisionen ger en bättre och mer rättvisande bild av företagen. Det blir även svårare att undanhålla information, vilket kan underlätta för konkurrenter att komma in på marknaden. Revisorerna tillför företagen viktig företagsekonomisk kompetens och detta var en viktig aspekt när revisionsplikt infördes för alla aktiebolag år 1983. Revisionen fungerar som en kontroll av företagets interna system och säkerställer att både den interna och externa redovisningen är pålitlig. Risken är stor att de företag som bäst behöver en revisors rådgivning väljer bort den av kostnadskäl, vilket ökar risken för att omedvetet begå lagbrott.¹⁰

Definitionen av mikroföretag, enligt EU: s direktiv, är; *mikroföretag sysselsätter färre än tio personer. Ett tröskelvärde på 2 miljoner euro införs för årsomsättning och balansomslutning.*¹¹ Enligt artikel 51 i EG: s fjärde bolagsdirektiv har medlemsländerna rätt att undanta småföretag, med högst 50 anställda, 7,3 miljoner euro i omsättning, 3,65 miljoner euro i balansomslutning, från revisionsplikt. För att ett företag ska undantas måste två av tre värden understiga gränsvärdena i direktivet.¹² Alla medlemsländer, utom Finland och Sverige, gör undantag från revisionsplikten för företag som omfattas av EG: s fjärde bolagsdirektiv. Ett förslag har dock lagts fram i Finland om att avskaffa revisionsplikten för små aktiebolag i landet, de föreslagna gränsvärdena skulle då vara; omsättning mindre än 300 000 euro och färre än fem anställda. I Norge och på Island krävs, precis som i Sverige, revision för samtliga aktiebolag oavsett storlek. Danmark avskaffade revisionsplikten för små aktiebolag i år och de nya reglerna innebär att ett danskt aktiebolag inte är underkastat krav på lagstadgad

⁹ Brännström Dan, Revisorn gör stor nytta – även i små bolag! (2005)

¹⁰ Andersson Per-Olof, Revisorerna tillför företagsekonomisk kompetens – behåll revisionsplikten (2005)

¹¹ www.europa.eu.int

¹² Thorell Per & Norberg Claes, Revisionsplikten i små aktiebolag (2005), sid. 11

revision om det under två på varandra följande räkenskapsår inte överskrider två av tre följande gränsvärden; balansomsättning max 1 500 000 DKK, nettoomsättning max 3 000 000 DKK och max 12 anställda.¹³ Tyskland, som aldrig haft full revisionsplikt, avskaffade denna helt för alla små aktiebolag redan år 1984 och enligt en uppskattning är det cirka 400 000 tyska företag som är undantagna från revisionsplikten, vilket innebär cirka 50 procent av samtliga företag i landet. Gränsvärdena ligger på en omsättning på max 6 875 000 euro och färre än 50 anställda. År 2000 avskaffade Irland revisionsplikten för aktiebolag som hade en omsättning på mindre än 317 000 euro och färre än 50 anställda. Skälet till detta var att kostnaderna för revisionen för dessa bolag var alldeles för stora i förhållande till nyttan. Det var väldigt få bolag som kunde utnyttja detta undantag och därför höjdes gränsen för omsättningen till 1,5 miljoner euro år 2003.¹⁴ Frankrike är ett annat exempel på ett stort europeiskt land som aldrig haft full revisionsplikt för mikroföretag. Idag ligger gränsvärdena på max 50 anställda och 3 100 000 euro i omsättning. I England har full revisionsplikt existerat, men denna avskaffades helt för de minsta aktiebolagen år 1993. Dock gäller inte undantagen alla aktiebolag, bland annat ska publika aktiebolag och aktiebolag som driver finansiell verksamhet alltid revideras. Gränsvärdena har höjts tre gånger; år 1997, år 2000 och år 2004, dessa ligger nu på det av EU maximalt tillåtna.¹⁵ I dagsläget är det cirka 900 000 aktiebolag som är undantagna från revisionsplikten. Undantaget bygger på en uttalad regleringsfilosofi för småföretag, vilket innebär att *om inte nyttan av en tvingande regel kan visas vara större än de kostnader regeln medför så avskaffas regeln*.¹⁶ Enligt en rapport från år 2003 skriven av Jill Collis, på uppdrag av The Department of Trade and Industry (det brittiska handelsdepartementet), visade det sig att 58 procent av företagen som undantogs från revisionsplikten valde att utnyttja undantaget, medan resterande 42 procent fortsatte att lämna in reviderade årsredovisningar. Generellt har detta, enligt undersökningar, inte medfört lägre intäkter för revisorer och revisionsbyråer, dock är det de stora byråerna som klarat sig bäst.¹⁷

¹³ Anders Bisgaard, Revisionsplikten avskaffas för små danska företag (2006)

¹⁴ Halling Pernilla, Sällan revision i små företag i EU-länderna (2005)

¹⁵ Thorell Per & Norberg Claes, Revisionsplikten i små aktiebolag (2005), sid. 25

¹⁶ Ibid. sid. 31

¹⁷ Halling Pernilla, Sällan revision i små företag i EU-länderna (2005)

1.2 Problemformulering

I Sverige finns idag cirka 250 000 aktiebolag, cirka 20-25 procent av dessa är ”vilande”, vilket innebär att de i dagsläget inte är verksamma. Av de ”aktiva” företagen är det cirka 140 000-150 000 som är mikroföretag. Samma definition som Per Thorell och Claes Norberg använder för mikroföretag i sin utredning om *Revisionsplikt i små aktiebolag*, används i uppsatsen. Vilket innebär företag som omsätter mindre än tre miljoner SEK och har färre än tio anställda.¹⁸ En stor del av dagens debatt handlar om att revisionsplikten är en kostnadsbörda för mikroföretagen och kostar dem cirka 10 000 SEK per år.¹⁹ Uppsatsens frågeställningar kommer därför att vara;

- Vad anser företagare om revisionsplikten idag?
- Hur är inställningen till ett undantag av revisionsplikt i mikroföretag?
- Påverkar kostnaden företagens inställning till den lagstadgade revisionsplikten?
- Skulle företagare fortsätta att revidera sina företag vid ett eventuellt avskaffande av den lagstadgade revisionsplikten?

1.3 Syfte

Sverige, samt Finland, är de enda av EU-länderna som fortfarande har kvar full revisionsplikt för mikroföretag och inte gör undantag enligt artikel 51 i EG: s fjärde bolagsdirektiv. Denna uppsats kommer att granska vad företagen anser om den lagstadgade revisionsplikten. Syftet är att genom en enkät, utskickad till 400 företagare i Stockholms kommun, undersöka mikroföretagares åsikter till revisionsplikten och i vilken utsträckning de anser att den bör behållas eller eventuellt avskaffas.

1.4 Avgränsningar

Uppsatsen behandlar revisionspliktens vara eller icke vara ur ett företagarperspektiv och denna avgränsning är gjord på grund av att debatten nästan enbart har handlat om revisionsplikt ur ett intressentperspektiv. Därför kommer denna studie endast att koncentreras på hur företagare i mikroföretag ställer sig till dagens lagstadgade revision. Då tiden för uppsatsskrivandet är begränsad till tio veckor kommer uppsatsen endast att behandla inställningen hos företagare i Stockholms kommun.

¹⁸ Thorell Per & Norberg Claes, *Revisionsplikten i små aktiebolag* (2005), sid. 9

¹⁹ *Ibid.* sid. 45

2. Metod

I metodkapitlet redovisas val av metod, tillvägagångssättet vid insamlingen av empirin, urval, bortfall samt metodkritik.

2.1 Metodval

Det är uppsatsens frågeställningar som bestämmer och anger förutsättningarna för valet av metod, det vill säga hur undersökningen ska utformas.²⁰

Då uppsatsens frågeställningar riktar sig mot företagare och deras inställning till revisionsplikt i mikroföretag, fastställdes att ett kvantitativt tillvägagångssätt skulle lämpa sig bäst för denna uppsats. Ett kvantitativt tillvägagångssätt i form av en enkätundersökning innebär att mångfaldens åsikter tillvaratas. Eftersom kvantitativa data bygger på siffror och resultaten läggs fram i form av diagram och tabeller, ger det en känsla av en solid, objektiv forskning.²¹ En övergripande uppfattning om mångfaldens åsikter och deras ställningstaganden till frågorna tillvaratas.

Denna uppsats har en deduktiv ansats, "från teori till empiri", vilket innebär en avledning från det generella till det konkreta. Generella påståenden (teorier) testas med empiriska data.²² En deduktiv ansats har sin utgångspunkt i redan existerande teori och syftet är att testa den genom hypotesprövning, den kallas därför också för den deduktiva/hypotetiska. Detta för att eventuellt ha möjlighet att genomföra en förstärkning, omkullkastning, tillämpning, utveckling eller förfining av den redan existerande teorin. För att kunna avgöra om det empiriska materialet från enkätundersökningen är signifikant för hela populationen, kommer följande hypoteser att användas i ett chi-två test;

H₀: Det råder inget samband mellan rad – och kolumnvariablerna, vilket innebär att det finns ett oberoende mellan variablerna.

H₁: Mothypotesen innebär att det finns ett samband mellan variablerna, det vill säga ett beroende mellan dem.

²⁰ Christensen Lars, Andersson Nina, Carlsson Carin & Haglund Lars, Marknadsundersökning – En handbok (2001), sid. 61

²¹ Denscombe Martyn, Forskningshandboken – för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna (2000), sid. 208

²² Johannessen Asbjørn & Tuft Per Arne, Introduktion till samhällsvetenskaplig metod (2003), sid. 35

Den induktiva ansatsen har sin utgångspunkt i empirin och syftet är då att skapa en ny teori, det vill säga ny kunskap.²³

2.2 Datainsamling

Genom att samla in sekundär - samt primärdata erhålls information för att kunna besvara uppsatsens frågeställningar. I denna uppsats har båda typer av data använts. Sekundärdata innebär data som tidigare samlats in och sammanställts i ett annat sammanhang och med ett annat syfte än för den aktuella undersökningen.²⁴ Sekundärdata kan utgöras av extern information som finns i offentliga och kommersiella databanker eller av intern information som finns inom organisationen, såsom försäljningssiffror, kundinformation och produktionsstatistik. Primärdata är data som med hjälp av olika tekniker samlas in för att kunna besvara den aktuella undersökningens specifika problemformulering och detta brukar användas när frågeställningen kräver mer information eller en annan typ av information än den som redan finns tillgänglig för att kunna besvaras.²⁵

2.2.1 Sekundärdata

Intresset för att skriva denna uppsats om ämnet revisionsplikt för mikroföretag uppkom i den heta debatt som pågått en tid tillbaka om revisionspliktens vara eller icke vara. Det har skrivits en stor mängd artiklar inom ämnet i fackpressen och genom sökning på Internet har många träffar både i form av artiklar, men även i form av tidigare skrivna uppsatser inom ämnet erhållits. De flesta intressanta artiklarna kommer ifrån tidskriften Balans som är utgiven av FAR förlag, men också andra källor, såsom Svenskt Näringsliv, har bidragit med intressant data till undersökningen. I den litteratur som använts behandlas revisionsplikten och den är hämtad från diverse bibliotek inom Stockholms kommun. Det som utmärker denna uppsats från tidigare skrivna uppsatser inom ämnesområdet revisionsplikt är att denna främst utgår från företagarnas synvinkel. Tidigare har framförallt intressenternas åsikter varit i fokus. Med hjälp av dessa sekundärdata har uppsatsens frågeställningar formulerats och därifrån kommer även uppsatsens teorier. Dessa sekundärdata har även legat till grund för den primärdata som använts.

²³ Artsberg Kristina, Redovisningsteori, - policy och - praxis (2005), sid. 31

²⁴ Christensen Lars, Andersson Nina, Carlsson Carin & Haglund Lars, Marknadsundersökning – En handbok (2001), sid. 88

²⁵ Ibid. sid. 69

2.2.2 Primärdata

För att kunna besvara frågeställningarna som riktar sig mot mikroföretagarna ansågs primärdata i form av en surveyundersökning vara lämpligast för denna uppsats. En surveyundersökning som tillvägagångssätt är en vanlig forskningsstrategi och det som utmärker den är dess kombination av bred täckning, fokus på ögonblicksbilden vid en given tidpunkt och beroendet av empiriska data.²⁶ En surveyundersökning kan bestå av en rad olika metoder; frågeformulär, intervjuer, skriftliga källor eller observationer. För denna uppsats som riktar sig till mångfalden mikroföretagare ansågs en enkätundersökning vara lämpligast eftersom den når ut till en stor representativ grupp på ett relativt smidigt sätt. Syftet med enkätundersökningen var att utifrån uppsatsens frågeställningar ta reda på vad en representativ grupp mikroföretagare anser i frågan om revisionspliktens vara eller icke vara. Frågeformulär är ekonomiska i den bemärkelsen att de kan ge en avsevärd mängd forskningsdata för en relativt liten kostnad (material, tid och pengar).²⁷ Det är den billigaste metoden i förhållande till tid och resurser. För att uppnå syftet krävs ett omfattande stickprovsunderlag med enkla svar, snarare än få intervjuer med djupgående svar. Enkätundersökningen skickades ut via e-post till de 400 slumpmässigt utvalda företagen.

2.3 Urval

Urvalet är selekterat utifrån definitionen av mikroföretag; *företag som omsätter mindre än tre miljoner svenska kronor och har färre än tio anställda*.²⁸ Avgränsningen för undersökningen är Stockholms kommun eftersom den annars skulle bli alltför omfattande om den geografiska gränsdragningen utökades. Vid urvalet användes Affärsdata, en databas över samtliga företag i Sverige. Affärsdata innehåller nyckeltal, ratingbetyg, samt adress- och branschinformation om alla aktie-, handels- och kommanditbolag i Sverige.²⁹ Där kan bolag granskas in i minsta detalj. Det är möjligt att få fram uppgifter rörande koncernstruktur, styrelsemedlemmar och kungörelser.

²⁶ Denscombe Martyn, *Forskningshandboken – för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna* (2000), sid. 13

²⁷ Ibid. sid. 126

²⁸ Thorell Per & Norberg Claes, *Revisionsplikten i små aktiebolag* (2005), sid. 9

²⁹ www.affarsdata.se

Urvalskriterierna som användes för undersökningen i Affärsdata var:

- Bolagsform: Aktiebolag
- Län: Stockholm
- Kommun: Stockholm
- Antal anställda: max 10 personer
- Omsättning: max 3 000 000 SEK

Sökningen med ovanstående urvalskriterium gav 18 689 aktiva företag. För att de individer som undersöks ska utgöra en miniatyrvärld måste sammansättningen av urvalet motsvara populationen.³⁰ Målet var att finna ett urval på 400 företag som var representativt för de 18 689 företagen i populationen och kunde uttrycka sina åsikter genom att svara på den enkät som specifikt utformats efter uppsatsens frågeställningar. Urvalet gjordes så att de första 400 mikroföretagen med en användbar e-postadress utgjorde urvalsgruppen. Registret i databasen Affärsdata är upplagt så att företagen i urvalet är grupperade efter begynnelsebokstaven.

Ett slumpmässigt urval innebär att samtliga enheter i populationen har lika sannolikhet att komma med i urvalet. Ett systematiskt urval är en variant av slumpmässigt urval, men inför en viss systematik i valet av människor eller företeelser.³¹ Det var ett systematiskt urval som blev tillvägagångssättet för att få fram de 400 representativa företag som söktes till denna undersökning. Det 25:e företaget valdes i listan över populationen med mikroföretag som Affärsdatas sökning fått fram. För att få ner de kostnader som tillkommer när distribuering av enkäten sker via posten, det vill säga kostnader för utskriften av enkäter samt porto för utskick, returnering och påminnelse av enkät till samtliga 400 respondenter, valdes istället distribuering via e-post. Att distribuera enkäten via e-post innebar att ett ytterligare ett kriterium tillkom för de utvalda företagen; det vill säga att de hade en e-postadress tillgänglig i det adressregister som användes; ”www.hitta.se”.

När 400 eftersökta mikroföretag samlats ihop skickades enkäten ut måndagen den 3 april år 2006 och sista dagen för att svara sattes till måndagen den 10 april år 2006. Eftersom en hög svarsfrekvens är önskvärd skickades en påminnelse ut tisdagen den 18 april år 2006 till de företag som inte svarat på enkäten. På denna förlängdes det sista datum för svar till måndagen

³⁰ Johannessen Asbjörn & Tuft Per Arne, Introduktion till samhällsvetenskaplig metod (2003), sid. 134

³¹ Denscombe Martyn, Forskningshandboken – för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna (2000), sid. 19

den 24 april år 2006. Torsdag den 27 april kodades svaren in och 111 fullt användbara enkäter hade erhållits, vilket innebär en svarsfrekvens på 27,75 procent. Inmatningen av svaren och sammanställning av dessa till tabeller och diagram skedde i statistikprogrammet MINITAB.

2.4 Bortfall

Ramfel innebär att den urvalsram som används inte stämmer överens med målpopulationen. Ramfelet består dels av övertäckning och dels av undertäckning.³² Övertäckning innebär att fler enheter i urvalsramen erhålls än vad som är specificerat. Vid undertäckning saknas vissa enheter som skall vara med, detta innebär färre personer i registret än önskat. Det går inte att med säkerhet veta hur stort ramfel en undersökning haft, men för denna uppsats presenteras troliga antaganden om övertäckning och varför det kan ha uppstått. En möjlighet är att den databas som användes, Affärsdata, inte varit uppdaterad med de kontinuerliga förändringar som sker bland företagen i Sverige. Detta kan innebära att ett företag som tidigare har tillhört urvalet enligt Affärsdata inte längre uppfyller kriterierna för ett mikroföretag vid tidpunkten för urvalet.

2.4.1 Övertäckning

För denna uppsats innebär övertäckning att företag av olika anledningar felaktigt kommit med i urvalet trots att de inte längre faller under definitionen för mikroföretag. Förändringar som kan ha skett bland de utvalda mikroföretagen kan exempelvis vara att företaget expanderat vilket resulterat i att omsättningen numera överstiger 3 000 000 SEK, att företaget rekryterat och därmed överskrider maxantalet 10 anställda eller att de flyttat ut ur kommunen och på det sättet faller ur den avgränsning som var satt till Stockholms kommun. Det kan också vara så att företaget har blivit konkursbelagt och av den anledningen inte längre ingår i urvalskriteriet eftersom företaget då inte längre existerar.

2.4.2 Undertäckning

För denna uppsats innebär undertäckning att företag som ingår i den angivna målpopulationen ändå av olika anledningar inte haft någon chans att komma med i urvalet. Det vill säga företag som faller under definitionen för mikroföretag samt är verksam inom Stockholms kommun ändå inte haft chansen att bli vald i urvalet. Detta kan bero på att det är nytilkomna företag som vid tidpunkten vid sökandet efter företag ännu inte blivit registrerade i Affärsdata.

³² Christensen Lars, Andersson Nina, Carlsson Carin & Haglund Lars, Marknadsundersökning – En handbok (2001), sid. 110

2.5 Undersökningens tillförlitlighet

Kriteriet för tillförlitlighet handlar i klassisk bemärkelse om forskningsinstrumenten är neutrala till sin verkan och om de skulle ge samma resultat vid andra tillfällen (tillämpade på samma "objekt").³³ Forskare måste kunna lita på att deras mätningar inte är påverkade av ett mätinstrument som ger ett resultat vid första mätningen och ett annat resultat vid nästa mätning av samma oförändrade enhet.³⁴ När en undersökning är färdig är det därför viktigt att granska samt redovisa de möjliga fel som kan ha uppstått i samband med uppsatsen. Nedan följer en kritisk tillbakablick på den genomförda enkätundersökningen och annan datainsamling.

När en undersökning genomförs är det viktigt att ha en del aspekter i åtanke. En så rättvisande bild av verkligheten som går i undersökningen bör eftersträvas, men att helt undvika fel är vanligtvis inte möjligt. Däremot ska de möjliga fel som kan ha uppstått i undersökningen redovisas och för att få fram dessa används begreppet mätfel. Mätfel är skillnaden mellan erhållet (uppgivet) och sant värde.³⁵ De felaktiga värden som har upptäckts vid granskningen och som har varit möjliga att rätta, ingår ej i denna definition. Mätfel kan främst orsakas av; mätinstrument, mätmetoden, intervjuaren samt respondenten. Fel som kan uppstå är reliabilitet och validitet. En hög reliabilitet är ett nödvändigt villkor för att en hög validitet ska uppstå i en mätning.³⁶

2.5.1 Reliabilitet

Reliabilitet innebär tillförlitligheten i data och avser mätmetodens förmåga att stå emot slumpmässiga fel. Effekten av de slumpmässiga felen kan betraktas som den variation som skulle uppstå om samma element mäts med samma mätinstrument vid upprepade tillfällen. Det förutsätts att egenskapen inte förändras mellan de olika tillfällena.³⁷ Utgångspunkten i undersökningen har varit att eftersträva en hög reliabilitet som innebär små slumpvariationer. Möjliga slumpfel i undersökningen kan vara respondenternas humör, hur stressigt de har det när de besvarar enkäten eller om frågorna upplevs intima. Detta kan påverka utfallen av svaren negativt genom att de läser frågan för snabbt eller för att de inte har tid att sätta sig in i frågan. En annan påverkande faktor kan vara anonymitetsbehovet. Genom att förklara för

³³ Denscombe Martyn, *Forskningshandboken – för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna* (2000), sid. 250

³⁴ *Ibid.* sid. 282

³⁵ Dahmström Karin, *Från datainsamling till rapport – att göra en statistisk undersökning* (2000), sid. 262

³⁶ *Ibid.* sid. 263

³⁷ *Ibid.* sid. 264

respondenten att svaren behandlas konfidentiellt och deras svar inte kommer att kunna spåras ger en trygghetskänsla ifall en fråga upplevs som känslig. Det kan exempelvis handla om att respondenten känner att han/hon "borde" svara på ett visst sätt utifrån sin chefs åsikter. Graden av standardisering är en annan bidragande faktor som förhindrar låg reliabilitet. Genom att standardisera svarsalternativen i enkäten med fasta svarsalternativ förhindras risken för slumpmässiga fel. För att undvika slumpfel som till exempel bortfall på grund av frågornas känsliga karaktär har enkätundersökningen varit helt anonym. Detta har förmodligen inneburit att fler varit positivt inställda till att besvara enkäten än om den inte varit anonym. Dessutom är ämnet och frågorna av aktuell karaktär, vilket gör att respondenterna får en uppfattning om att det är viktigt att besvara dem. Slumpfel som inte gått att påverka är till exempel vilket humör respondenten varit på vid svarstillfället.

2.5.2 Validitet

Att en undersökning är fullständigt valid innebär att det som mäts är det som verkligen ska mätas, med fullständig precision.³⁸ Undersökningens mätinstrument består till huvudsak av den enkätundersökning som utformades efter uppsatsens frågeställningar. Det är viktigt att frågorna i enkäten är utformade så att de verkligen frågar efter det som skall undersökas. Frågorna ska vara utformade på ett sådant sätt att respondenterna inte tvekar eller kan misstolka frågorna. För att undvika misstolkningar i undersökningen utfördes en pilotundersökning till tio personer. Dessa blev efter att de svarat på frågorna tillfrågade om de stött på några funderingar, eller om något ansågs vara underligt formulerat. Feedbacken från dessa var mycket god och enkäten skickades ut till samtliga respondenter utan förändringar. Efter avslutad enkätundersökning var det väldigt få frågor som var obesvarade, detta tyder på att respondenterna inte haft några problem att tolka dem. Med undantag av frågorna angående kön och vem som sköter företagets revision har enkäten täckt in uppsatsens frågeställningar på ett tillfredställande sätt, vilket innebär att validiteten varit hög.

2.6 Metodkritik

Det finns anledning att för läsaren klargöra vissa eventuella brister i undersökningen av vilka vissa eventuellt kan ha påverkat undersökningens resultat.

Med anledning av den urvalsmetod som användes i undersökningen, samt att bortfallet i undersökningen blev väldigt stort, är det inte säkert att resultatet är representativt för

³⁸ Christensen, Andersson, Carlsson & Haglund, Marknadsundersökning – En handbok (2001), sid. 290

populationen. Urvalet genomfördes så att de första 400 mikroföretagen med en användbar e-postadress utgjorde urvalsgruppen. Frågeenkäten skulle besvaras av företagets ägare eller VD, men det saknas kontroll över om enkäten besvarats av den tänkta gruppen eller av någon annan på företaget. Därmed kan det inte garanteras att samtliga företags svar representerar vad ägare och VD egentligen tycker. Till varje fråga i enkäten gavs det en möjlighet att komplettera sitt svar med en kommentar, detta utnyttjades dock inte fullt ut. Av dem som lämnade kommentarer, var det i stort sett alla som inte gjorde det på samtliga frågor, utan endast på ett fåtal. Möjligheten att från respondenterna få något mer uttömmande svar eller möjligheten att upptäcka att en fråga blivit missuppfattad gick därmed förlorad. På grund av tidsbrist hann inte mer än en påminnelse gå ut till företagen, vilket innebär att bortfallet förmodligen blivit mindre om fler påminnelser skickats ut.

3. Referensram

En grundläggande översikt om vad redovisning och revision är ges i detta kapitel. Kapitlet behandlar även de revisionslagar och normer som finns i Sverige.

3.1 Redovisning

Redovisning är en metod för att informera om ett företags ekonomiska och finansiella förhållanden. Redovisningen kan delas in i två delar; intern – och externredovisning. Internredovisningen riktar sig till företagets ledning och chefer för att ligga till grund för planering och kontroll av verksamheten. Externredovisningen vänder sig till företagets finansiärer (ägare och långgivare) och består av bokföring, årsbokslut samt års- och delårsrapporter.³⁹

Det finns spår av redovisning i Babylonien redan så tidigt som 3000 år före Kristus, men från den här tiden bestod redovisningen huvudsakligen av minnesanteckningar. Idag anses redovisningssystemet juridiskt (enligt ÅRL 2 kap 1 §) omfatta balansräkningen, resultaträkningen samt notsystemet och förvaltningsberättelsen.⁴⁰ Redovisningens två uppgifter är att först ta reda på vad som har hänt, det vill säga mäta hur stor vinsten är för den gångna perioden. Intresset är fokuserat på det som har varit. För det andra ska redovisningen ge information för att vägleda i bedömningar om hur stor vinsten kan tänkas bli i framtida perioder. Intresset är då fokuserat på vad som kan hända. Historiskt sett har informationsrapporteringen ökat väsentligt, men denna utveckling har framförallt skett i notsystemet.

Det finns flera olika sätt att uppfatta vad redovisning egentligen är, vilket leder till att olika delar av redovisningssystemet hamnar i fokus. Den äldsta synen på redovisning är att se det som ett historiskt protokoll, vilket innebär att stor vikt läggs vid hur data har säkerhetsställts och att den blivit fullständigt och trovärdigt protokollförd. Detta synsätt talar för historiska kostnadsdata och inte någon form av nukostnader eller alternativkostnader. På 1900-talet introducerade redovisare som var utbildade i nationalekonomiskt tänkande ett annat synsätt, nämligen att redovisning ska återspegla den aktuella ekonomiska verkligheten. Fokus låg på

³⁹ Nationalencyklopedin, band 15 (1995), sid. 452

⁴⁰ Artsberg Kristina, Redovisningsteori, - policy och - praxis (2005), sid. 15

balansräkningen och att denna skulle spegla tillgångarnas ekonomiska värde. Idag lever vi i ett informationssamhälle och det är många som anser att redovisningen är ett informationssystem. Med denna syn ligger fokus på hur redovisningsinformationen kan kommuniceras till användarna. Redovisaren blir ansvarig att beskriva företagets affärer och transaktioner på ett sådant sätt att mottagaren förstår och kan använda informationen. Amerikanska forskare har gett en annan bild av redovisning, nämligen att den är en vara som kan bytas ut och säljas på en marknad där det finns en efterfråga och ett utbud. Redovisningsinformation kommer endast att produceras så länge det finns en efterfråga och ett utbud.

Det som ökade kraven på externredovisningen i Sverige var utan tvekan Kreugerkraschen i början 1930-talet då småsparare, investerare, banker och företag förlorade enorma summor på affärer de inte hade någon kunskap om. I USA hade börskraschen på Wall Street inträffat några år tidigare och människor som hade köpt aktier, ofta med lånade pengar, förlorade allt. Det var många, både i Sverige och USA, som kände sig lurade och hela det kapitalistiska USA var i gungning. För att återställa förtroendet för företagen infördes hårdare krav på företagens externa rapportering.⁴¹

De lagar som reglerar hur aktiebolag ska upprätta sin redovisning är; Bokföringslagen (BFL) och Årsredovisningslagen (ÅRL). Två av de mest inflytelserika organisationerna som utfärdar rekommendationer är FAR och Redovisningsrådet (RR). Enligt BFL ska ett företag upprätta sin bokföring enligt *god redovisningssed*, vilket innebär att företaget ska följa råd och anvisningar från BFN och RR, men även följa *en faktiskt förekommande praxis hos en kvalitativt representativ krets av bokföringsskyldiga*.⁴² Till god redovisningssed hör att företaget bokför sina affärshändelser systematiskt, kronologiskt och med tillhörande verifikationer. Enligt ÅRL skall redovisningen dessutom ge en rättvisande bild av företagets ställning och resultat, det vill säga att företaget enligt ekonomisk mening ska uppvisa vad som faktiskt har hänt.⁴³

⁴¹ Gröjer Jan-Erik, Grundläggande redovisningsteori (2002), sid. 17

⁴² Artsberg Kristina, Redovisningsteori, - policy och - praxis (2005), sid. 128

⁴³ Kedner Gösta, Årsredovisning för aktiebolag och vissa handelsbolag (1997), sid. 22

3.2 Revision

Inom redovisning är revision en granskning i efterhand av ett företags redovisning och förvaltning. Detta görs i syfte att ge information om redovisningens tillförlitlighet och om företagsledningens sätt att förvalta företaget.⁴⁴ Revisionen har gamla anor och förekom i Kina så tidigt som 2000 år före Kristus. I Sverige finns det exempel på revision, både inom det privata och statliga området, redan på 1600-talet. Den äldsta revisionsberättelsen är från år 1652.⁴⁵ Under 1800-talet spelade revisorsprofessionen en viktig roll i utvecklingen av redovisningsnormerna och dessa sågs som företrädare för redovisningsprofessionen. Det var starka revisorsföreningar, bland annat i England och Skottland som skapade normer både för kontroll av redovisning och för revisorernas professionella uppträdande. Det fanns även tidiga krav på formell kompetens och utbildning för revisorer. I Sverige kom det krav på revision redan i aktiebolagslagen år 1895 och den moderna formen fick revisionen genom aktiebolagslagen år 1944, som framförallt var påverkad av konsekvenserna av Kreugerkraschen.⁴⁶ Svenska Revisorssamfundet (SRS) bildades år 1899. FAR bröt sig ur SRS år 1923 och har sedan dess haft stort inflytande på både redovisnings- och revisionsnormeringen.

Inom revision har uppkomsten av teorier inte varit lika utvecklad som inom redovisningen och det finns inget begreppsmässigt ramverk som motsvarar det inom redovisningen. Revisionsteorins syfte kan bland annat beskrivas som att säkerställa och verifiera kvaliteten på den redovisningsinformation som lämnas från företagsledningen till ägarna/marknaden. Dock har revisionen även andra syften och dessa kan beskrivas utifrån en intressentmodell (se avsnitt 4.5)

Det finns ansatser till postulat inom revisionsteorin precis som det finns inom redovisningen. Den mest kända sammanställningen är gjord av Mautz & Sharaf i en bok ("The philosophy of auditing"), i början av 1960-talet. En ungefärlig översättning av Mautz & Sharafs åtta revisionspostulat;⁴⁷

⁴⁴ Nationalencyklopedin, band 15 (1995), sid. 524

⁴⁵ Cassel Filip, Den reviderade revisorsrollen – en ören berättelse (1996), sid. 88

⁴⁶ Nationalencyklopedin, band 15 (1995), sid. 524

⁴⁷ Nilsson Stellan, Redovisningen normer och normbildare: en nationell och internationell översikt (2005), sid. 107

1. Redovisningsrapporter och redovisningsdata är verifierbara.
2. Det finns inte nödvändigtvis någon intressekonflikt mellan revisorn och företagsledningen i det reviderade företaget.
3. Redovisningsrapporter och annan information som granskas innehåller inte ovanliga oegentligheter.
4. Ett tillfredställande system för intern kontroll eliminerar risken för oegentligheter.
5. Konsekvent tillämpning av god redovisningssed resulterar i en rättvisande bild av resultat och finansiell ställning.
6. Det förutsätts att vad som tidigare gällt beträffande det granskade företaget även kommer att gälla i framtiden.
7. När revisorn granskar redovisningsinformationen i syfte att lämna en oberoende bedömning av densamma, så agerar revisorn uteslutande i egenskap av revisor.
8. Den oberoende revisorns professionella status innebär förpliktelser i motsvarande grad.

Trots mycket kritik är denna sammanställning ändå den mest använda när det gäller att beskriva revisionsteori och det är många delar som återfinns i de internationella revisionsstandarderna. Några av postulaten har en nära motsvarighet inom redovisningsteorin, medan andra har utsatts för mer kritik. Postulat nummer ett är nära kopplat till ett av postulaten inom redovisning, däremot är nummer två och tre inte lika självklara. Postulat nummer fyra medför i praktiken att en av revisorns viktigaste uppgifter är att granska företagets interna kontroll, men idag kan ingen teoretiker påstå att den interna kontrollen helt eliminerar risken för oegentligheter i ett företag. Tillämpningen av god redovisningssed, postulat nummer fem, finns även inom redovisningen. I redovisningens fortlevnadsprincip har postulat nummer sex en motsvarighet och postulat nummer sju och åtta är fortfarande mycket aktuella på grund av diskussionen om etik och oberoende inom revisionen.

Mautz & Sharaf utvecklade även, med hänvisning till ovan nämnda postulat, fem så kallade *primary concepts*, vilket ungefär innebär grundläggande begrepp inom revisionsteorin;⁴⁸

- Revisionsbevis (*evidence*)
- Uppgifter och ansvar (*due audit care*)
- Rättvisande bild (*fair presentation*)

⁴⁸ Nilsson Stellan, Redovisningen normer och normbildare: en nationell och internationell översikt (2005), sid. 107

- Oberoende (*independence*)
- Etiskt förhållningssätt (*ethical conduct*)

I alla företagsformer där ägarna har ett begränsat ansvar ställs det särskilda krav på hur företagets resultat och ställning redovisas utåt. De olika intressenterna i företaget måste kunna lita på att den information företaget lämnar ut om sin ekonomiska situation är korrekt och att företaget förvaltas på ett tillfredställande sätt. Enligt ABL 10 kap. 3 § är det företagets årsredovisning och bokföring som skall granskas samt hur styrelsen och VD: n har förvaltat företaget. Om företaget är ett moderbolag ska även koncernredovisningen och koncernföretagens inbördes förhållanden granskas.⁴⁹ Revisorn ska bete sig enligt god revisorssed som består av etiska normer för hur revisorn uppträder i sin yrkesroll mot både klienter och andra intressenter. Det finns även regler om revisorns oberoende, tystnadsplikt och arvode. Dessa vägledande normer och regler utfärdas av FAR och Revisorsnämnden.⁵⁰ Kravet på revisorns oberoende ger ökad tilltro till granskningen. Revisorn får inte misstänkas ha intressen i företaget som gör att han eller hon eventuellt skulle strunta i att rapportera felaktigheter som upptäcks vid en revision. När revisorn slutfört granskningen av ett företag lämnas en revisionsberättelse till bolagsstämman. Revisionsberättelsen är en standardiserad rapport, men skall enligt ABL 10 kap. 27-31 §§ alltid innehålla;⁵¹

- om årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med relevant lag om årsredovisning.
- om bolagsstämman bör fastställa balans - och resultaträkningen.
- om bolagsstämman bör fastställa styrelsens förslag till vinstdisposition.
- uttalande om styrelse och VD bör beviljas ansvarsfrihet mot bolaget.

En revisionsberättelse utan anmärkning kallas ofta för ”ren” revisionsberättelse och det är endast väsentliga avvikelser från lag och god redovisningssed som ska leda till en så kallad ”oren” revisionsberättelse. En oren revisionsberättelse är en mycket allvarlig sak för styrelsen och VD. Det innebär ofta stor uppmärksamhet, speciellt om företaget har många aktieägare. När en revisionsberättelse innehåller en anmärkning mot att företaget inte fullgjort sina

⁴⁹ Thorell Per & Norberg Claes, Revisionsplikten i små aktiebolag (2005), sid. 19

⁵⁰ <http://www.far.se/faq.asp?id=25> (2006-04-04)

⁵¹ Thorell Per & Norberg Claes, Revisionsplikten i små aktiebolag (2005), sid. 20

skyldigheter ifråga om skatter och avgifter ska en kopia av revisionsberättelsen skickas till skattemyndigheten.⁵²

Sedan år 1999 är revisorn skyldig att rapportera misstankar om vissa brott till åklagare. Innan dess ska styrelsen normalt ha underrättats. Misstankar ska gälla VD eller styrelseledamot och avse bland annat bedrägeribrott, förskingringsbrott, brott mot borgenär och vissa skattebrott. Om en revisor gör en anmälan skall han eller hon också som huvudregel lämna sitt uppdrag hos uppdragsgivaren.⁵³

3.3 Revisionslagar i Sverige

På grund av den heta debatten om revisorernas del i de senaste årens företagsskandaler har lagstiftningen omarbetats och moderniserats, detta gör att revisionslagarna i Sverige är relativt färska.⁵⁴ EG-direktiven som berör revision är överordnade den svenska lagstiftningen. Grundregler om krav på revision hittas i den lagstiftning som gäller för varje juridisk företagsform. Till exempel finns kraven på revisorer och revision för aktiebolag i aktiebolagslagen (ABL) och för ekonomiska föreningar i Lagen om ekonomiska föreningar. I Årsredovisningslagen (ÅRL) finns några få bestämmelser som berör revision, bland annat om tidpunkten för överlämnandet av redovisningen till revisorerna.

Revisorslagen (2001:883) innehåller i första hand olika krav på revisorn personligen. I denna behandlas bland annat formella krav för att bli godkänd respektive auktoriserad revisor. Det finns även en kort genomgång av revisorns skyldigheter.

Revisionslagen (1999:1079) innehåller bestämmelser om själva revisionen. Här återfinns även den viktiga formuleringen om att revisorns granskning ska omfatta ”företagets årsredovisning och bokföring samt företagsledningens förvaltning” och att förvaltningsrevision ingår i revisorns uppdrag brukar anses som en av orsakerna till förväntningsgapet inom revisionen.

3.4 Övriga revisionsnormer

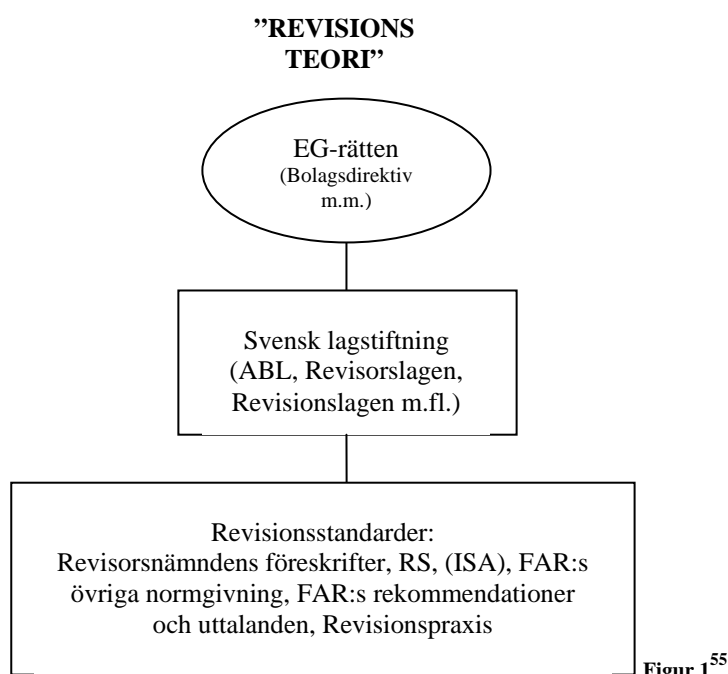
År 2004 infördes Revisionsstandard i Sverige (RS) som baseras på de internationella revisionsstandarderna, *International Standards on Auditing (ISA)*. Dock behövs fortfarande en

⁵² Damberg, Margareta, Vad är revision? (2001), sid. 35

⁵³ <http://www.far.se/faq.asp?id=40> (2006-04-04)

⁵⁴ Nilsson Stellan, Redovisningens normer och normbildare: en nationell och internationell översikt (2005), sid. 111

svensk bearbetning och detta sköts av FAR: s revisionskommitté. Innan införandet av RS har FAR spelat en avgörande roll för utgivningen av olika revisionsnormer, bland annat genom utgivningen av FAR: s samlingsvolym och en del kompletterande regelsamlingar, dels genom böckerna Revision I och Revision II. Revision I och II ersattes senare av FAR: s Revisionsbok. Exempel på normer som finns kvar efter införandet av RS är bland annat FAR: s yrkesetiska regler samt en del kortare råd kring revisorernas mellanhavanden med företagens tvister med skattemyndigheten. De nya revisionsstandarderna som gäller från och med år 2004 täcker ungefär samma områden som FAR: s tidigare "Revisionsprocessen". RS är indelad i ett antal huvudområden; *Revisorns uppgifter och ansvar, Planering, Internt kontroll, Revisionsbevis, Användning av andras arbete, Slutsatser och rapportering.*

⁵⁵ Nilsson Stellan, Redovisningens normer och normbildare: en nationell och internationell översikt (2005), sid. 115

4. Teorier

I detta kapitel presenteras de teorier som är relevanta för att besvara uppsatsens syfte och frågeställningar.

4.1 Revisionspliktens syfte

För aktiebolag gäller revisionsplikten oavsett företagets storlek. Lagstiftningen ställer krav på att räkenskaperna och styrelsens förvaltning skall granskas av en eller flera revisorer som antingen är godkända eller auktoriserade. I och med detta har godkända och auktoriserade revisorer monopol på revision i de företag som omfattas av revisionsplikten.⁵⁶

I ett litet företag har ofta ägaren/ägarna full inblick i verksamheten, men i större företag sitter ofta aktieägarna inte i företagets ledning. Utan egen insyn i företaget måste de lita på den information som företagets ledning förser dem med. För mikroföretag fungerar revisionen som en del av det interna kontrollsystemet och trovärdigheten i den interna - och externa redovisningen garanteras. Dessutom förser revisorerna mikroföretagen med företagsekonomisk kompetens. Då aktieägarna inte är ansvariga för företagets skulder är det viktigt för företagets intressenter att det finns en oberoende revisor som intressenterna kan lita på att han eller hon granskar och redovisar företagets ekonomiska ställning på ett korrekt sätt. Förutom aktieägarna är även banker, andra kreditgivare och leverantörer intressenter som har nytta av en revision. De behöver upplysningarna för att göra korrekta bedömningar när de ska låna ut pengar och våga sälja varor och tjänster på kredit.⁵⁷ Även företagets kunder är i behov av trovärdig ekonomisk information för att kunna bedöma företagets fortsatta leveranspålitlighet. De anställda i företaget har ett personligt intresse av att ha kännedom om företagets ekonomiska ställning.⁵⁸ Då företagets redovisning ligger till grund för beskattning och andra avgifter måste stat och kommun kunna lita på riktigheten i redovisningen.⁵⁹

Enligt EU: s fjärde bolagsdirektiv har medlemsländerna inom unionen möjlighet att göra undantag från kravet på revision i små företag och detta utnyttjas idag av alla utom Sverige

⁵⁶ SOU 1999:43

⁵⁷ Diamant, Adam, Revisors oberoende: om den svenska oberoenderegleringens utveckling, dess funktion och konstruktion (2004), sid. 133

⁵⁸ Ibid. sid. 111

⁵⁹ Ibid. sid. 134

och Finland. Båda dessa länder kräver full revisionsplikt i samtliga aktiebolag, oavsett storlek. Finland har dock föreslagit att mindre aktiebolag skall undantas från revisionsplikten.⁶⁰

4.2 Revision som kvalitetsstämpel

Även om revisionen inte har som uppgift att spåra upp bedrägerier, är det relativt vanligt att bedrägerier påträffas i samband med revision, det kan tänkas att revisionen i sig är en avskräckande effekt mot just olika sorters bedrägerier. Revisorns blotta närvaro kan minska olika typer av brott och detta gynnar både näringsliv och samhälle.⁶¹ Intressenternas behov att kontrollera att revisorn granskar företaget objektivt säkras av att denne står under revisornämndens övervakning. Inga-Lisa Axenborg (2005) anser att revisionen tillför näringslivet en struktur som förbättrar efterlevnad av lagar, ger rättvisare konkurrens och en höjd redovisningsstandard. Samtidigt påpekar hon att förutsättningarna för en fortsatt revisionsplikt för mindre företag är en förenklad revision som är inriktad på väsentligheter och generösare jävsregler.⁶²

Då revisionen omfattas av hårda regler och att en oberoende revisor granskar företagets årsredovisning kan det sägas att intressenterna får en typ av kvalitets – och förtroendestämpel på att företagets årsredovisning uppfyller gällande lagar, god redovisningssed och att informationen i årsredovisningen är trovärdig. Företaget legitimerar sig gentemot dess intressenter då det genomgått en revision.

4.3 Revision i små aktiebolag

Revisionsplikt för alla aktiebolag infördes den 1 januari år 1983 och senaste gången som revisionsplikten var ett ämne för övervägande var i Aktiebolagskommitténs arbete, SOU 1995:44. Kommittén föreslog dock inga ändringar i reglerna, då de var tveksamma till värdet av de argument som lagts fram angående den kostnad revisionen innebär för ett företag. De menade på att revision inte enbart är till för företaget och dess delägare, utan även för dess anställda, borgenärer och tredje män. Det är oklart hur pass betungande revisionen som kostnadspost är för dessa företag. Skulle mikroföretag undantas från revisionsplikten skulle detta påtagligt öka risken för ekonomisk brottslighet och andra oegentligheter i dessa företag.⁶³

⁶⁰ Thorell Per & Norberg Claes, Revisionsplikten i små aktiebolag (2005), sid. 13

⁶¹ Brännström Dan, Revisorn gör stor nytta – även i små bolag! (2005)

⁶² Axenborg Inga-Lisa, Rör inte revisionsplikten! (2005)

⁶³ SOU 1995:44, sid. 214

Faktorer som påverkar företagarnas uppfattning om revisionen verkligen är nödvändig, är beroende av; om företagen upplever att revisionen tillför företaget något värde, förbättrar kvaliteten i företagets rapporter samt ger företaget en bättre intern kontroll. En annan bidragande orsak är även VD: ns utbildning, hur stort företaget är, relationen mellan ägarna i företaget samt relationen mellan företaget och dess intressenter, framför allt dess kreditgivare. Legitimitet handlar om externa beroendeförhållanden och om externa intressenters kontrollbehov av ett företags verksamhet.

4.4 Rådgivning till små aktiebolag

Det är naturligt för revisorn att vara rådgivare och små företag ser ofta revisorn som en kunskapskälla. De anser att det är värdefullt att kunna kontakta honom eller henne för olika ekonomiska och juridiska problem. Företag kontaktar oftast en revisor för rådgivning om det förväntas ge nytta i någon form, som till exempel lägre skatt, men även när det gäller stora förändringar inom företaget. Den rådgivning en revisor kan bistå företaget är ofta till stor hjälp då små aktiebolag inte har resurser till att anställa en controller. En stor risk är dock att revisorn i sin rådgivande roll blir alltför involverad i företagets verksamhet och förlorar sin objektivitet. Rådgivningen får aldrig äventyra revisorns opartiskhet och självständighet. Vissa företag är motvilliga till att efterfråga fler tjänster på grund av rädsla för att bli debiterade höga arvoden. De upplever även ibland att revisorn inte bidrar med någon rådgivning utöver den som lämnas i samband med revisionen, detta då de inte förstår informationen de får.⁶⁴ Företagen uppfattar revisorns råd som svårtolkade, eftersom de ofta innehåller ”om” och ”men”.

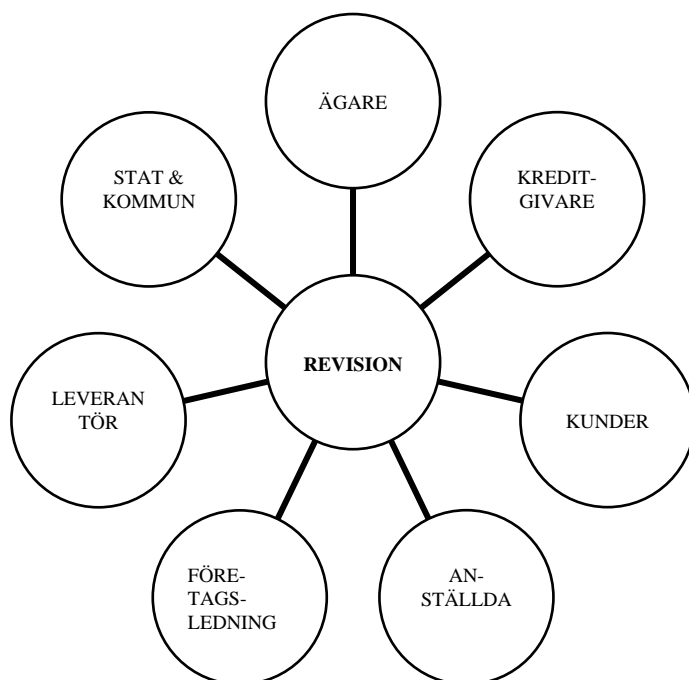
4.5 Intressenter och intressentmodellen

Alla företag har intressenter och revisionen ger trovärdighet åt företagets finansiella information. Om revisorer inte fanns skulle de olika intressenterna; ägare, kreditgivare, leverantörer, kunder, anställda samt stat och kommun behöva ta fram egna kontrollanter för att ta reda på om de kan lita på företaget i fråga. De olika intressenterna måste kunna förlita sig på den information företaget lämnar ut beträffande sin ekonomiska situation och de måste även kunna lita på att företaget förvaltats på ett tillfredställande sätt. Revisionen bidrar till en tillförlitlig ekonomisk information om företaget och en bedömning av hur styrelse och VD förvaltats företaget. Tillsammans med årsredovisningen är revisionsberättelsen ett

⁶⁴ Mariott, Neil & Mariott Pru, Professional accountants and the development of a management accounting service for the small firm: barriers and possibilities (2000), sid. 486

beslutsunderlag för företagets olika intressenter. Den primära målgruppen för revision är följaktligen ägarna, vilka i ett mikroföretag inte är i behov av en revisionsplikt. Motivet för en revisionsplikt i mikroföretag är främst att skydda bland annat samhället.⁶⁵

I ett företag är det många olika intressenter som har nytta av revision. Intressentmodellen utgår från att flera parter kan delta och påverka besluten som tas i ett företag. Alla intressenter är intresserade av företagets fortlevnad och att det genererar en tillfredställande vinst. Till skillnad mot klassiska intressemodeller⁶⁶ där företaget oftast är mittpunkten i själva figuren är istället revision kärnan i denna modell.

Figur 2, *Intressentmodell*⁶⁷

4.5.1 *Ägare, företagsledning och anställda*

Revisionen fungerar som en kontroll och i en del mikroföretag är det ofta den enda riktiga genomgången av företagets ekonomi. Det är ofta som ägare/företagsledning/anställda utgörs av samma person i ett mikroföretag, men i vissa företag är dessa separerade poster.

Ägaren/ägarna bidrar till verksamheten genom att satsa kapital i företaget. Genom att satsa kapital tar de en risk och vill naturligtvis att företaget ska gå med vinst och ge en skälig avkastning på deras satsade kapital. De ställer därför krav på hur kapitalet och verksamheten

⁶⁵ Thorell Per & Norberg Claes, Revisionsplikten i små aktiebolag (2005), sid. 36

⁶⁶ Se bl.a. Bruzelius Lars H & Skärvad Per-Hugo, Integrerad organisationslära (2000), sid. 74

⁶⁷ Damberg Margareta, Vad är revision? (2001), sid. 8

förvaltas. För dem är företagets fortlevnad samt vinst viktig. Ägarledda företag har oftast en väldigt bra inblick i verksamheten till skillnad mot större bolag där ägarna ofta är avskiljda från verksamheten. När ägaren har full insyn i företaget är den lagstadgade revisionen en börda och revisionen tillför endast ett mervärde för ägarna i mikroföretag då det finns ägare som inte ingår i företagsledningen eller styrelsen. Att det finns flera aktieägare i ett mikroföretag innebär inte nödvändigtvis att det måste finnas revisionsplikt i alla aktiebolag. Detta kan lösas på samma sätt som i bland annat England och Frankrike, där bestämmelser ger minoritetsägare möjlighet att begära revision i företag som är undantagna från revisionsplikten.⁶⁸

De anställda vill känna trygghet i arbetet och inte behöva oroa sig för konkurshot eller dylikt. Även om mikroföretag har mindre än tio stycken anställda, har företaget ändå ett ansvar för sin personal.

4.5.2 Kreditgivare

Eventuella kreditgivare erbjuder företaget finansiella tillgångar, de vill i sin tur ha ränta och amorteringar på det kapital de bidragit med. För institutionella kreditgivare, som till exempel banker, är revisionen av en mer betydande karaktär för den fortlöpande kreditgivningen. Dessa hämtar mer ofta information från företagets årsredovisningar och kan sägas ha tre fördelar av en revision; bättre ordning i den löpande bokföringen, årsredovisningen är bättre och mer tillförlitlig och att det finns en revisor tillgänglig vid behov. Därför är institutionella kreditgivare ofta mer positiv till både revision i sig och till den lagstadgade revisionen.⁶⁹ Årsredovisningar som inte har reviderats kan medföra ökade finansiella kostnader för företaget, till exempel högre räntor och sämre lånevillkor.

4.5.3 Kunder

Kunder är i många företag den viktigaste intressentgruppen. När det gäller revision vill de ha information om att företaget är en pålitlig leverantör och inte kommer att försvinna från marknaden.

4.5.4 Leverantörer

Leverantörerna bidrar till företagets verksamhet genom att förse företaget med varor och tjänster. Som kompensation vill de ha en stabil och säker kund som kan betala. Genom

⁶⁸ Thorell Per & Norberg Claes, Revisionsplikten i små aktiebolag (2005), sid. 37

⁶⁹ Ibid. sid. 38

revisionen får de information om de kan ge företaget kredit, då de är intresserade av företagets möjlighet att betala sina skulder. Icke institutionella kreditgivare, som till exempel leverantörer, använder sig mer sällan av årsredovisningen vid en kreditbedömning. Istället använder de sig av olika kreditupplysningsföretag, till exempel Upplysningscentralen, UC.⁷⁰

4.5.5 Stat och kommun

Redovisningen i ett företag ligger till grund för skatter och avgifter, därför måste stat och kommun kunna lita på företagets redovisning. Revisionen är bra för den här intressentgruppen då det finns ett starkt samband mellan företagets balans- och resultaträkning och bolagsskatten. Samhällets intresse och nytta av revision kan räknas upp i ett antal punkter; upptäcka brott, avhålla från brott, i vissa fall upptäcka bristande efterlevnad av skatteregler, kontroll av räkenskaper i syfte att få ett bra underlag för skattedeklarationen från företagen, avhålla från skatteundantagande, bekämpa penningtvätt och att reviderad bokföring gör det lättare att efteråt spåra fel vid till exempel konkurs- och brottsutredningar.⁷¹

4.6 Revisionens kostnader

Enligt Per Thorell och Claes Norbergs rapport betalar ett mikroföretag cirka 10 000 SEK, bara för sin revision. Kostnaderna för revisionen kan delas upp i kostnader för själva revisionen, hanteringskostnader i företaget och hanteringskostnader hos revisionsföretaget. De två sistnämnda är poster som uppkommer med anledning av den lagstadgade revisionen. Enligt rapporten är det genomsnittliga arvudet cirka 15 000 SEK, i detta belopp ingår konsultationer som gör att kostnaden för revisionen uppskattas till cirka 10 000 SEK. Förvaltningsrevisionen beräknas till cirka 2 000-3 000 SEK och kostnaden för granskning av skatter och avgifter uppgår till cirka 500-1 000 SEK. Undersökningar visar att det finns ett klart samband mellan omsättning och revisionsarvode och att detta arvode snabbt ökar när företaget är något större.⁷² I ovanstående belopp ingår inte kostnadsökningar för revisionen som många gånger är oundvikliga på grund av nya revisionsstandarder.

Då revisionen är en stor kostnad för mikroföretag, är det av intresse att se om inställningen till olika åsikter gällande revisionsplikten påverkas av hur stor kostnaden är.

⁷⁰ Thorell Per & Norberg Claes, Revisionsplikten i små aktiebolag (2005), sid. 38

⁷¹ Ibid. sid. 40

⁷² Ibid. sid. 45

5. Empiri

I detta kapitel redogörs för den empiriska studien. Resultatet från enkätundersökningen presenteras i diagram och tabeller. Frågorna i enkäten bifogas som bilagor.

När enkätundersökningen avslutades, den 24 april år 2006, hade 111 svar av 400 stycken enkäter inkommit, vilket innebär en svarsfrekvens på 27,75 procent. Bortfallet blev totalt 289 stycken, 72,25 procent, som fördelades på följande sätt;

- 238 stycken svarade överhuvudtaget inte.
- 19 stycken hade inte uppdaterat sin e-postadress på hitta.se, vilket resulterade i ett felmeddelande.
- 17 stycken svarade att de inte kunde eller hade möjlighet att delta i undersökningen.
- 11 stycken företag låg utanför kategorin mikroföretag.
- 4 stycken bifogade svarsdokument gick inte att öppna.

Nedan visas en sammanställning av resultaten från frågorna i enkätundersökningen. Dock visas ingen sammanställning för kön och inte heller resultatet från fråga 5, *Vem sköter företagets revision?*, detta på grund av att det är oväsentligt för uppsatsens resultat.

Tabell 1 visar resultatet från fråga 2 i enkätundersökningen; hur många anställda de deltagande företagen har.

<u>Antal anställda</u>	<u>Antal</u>	<u>Procent</u>
0	4	4
1	38	35
2	37	34
3	10	9
4	7	6
5	7	6
6	3	3
7	1	1
8	2	2
Totalt	109	100
Bortfall	2	

Tabell 1

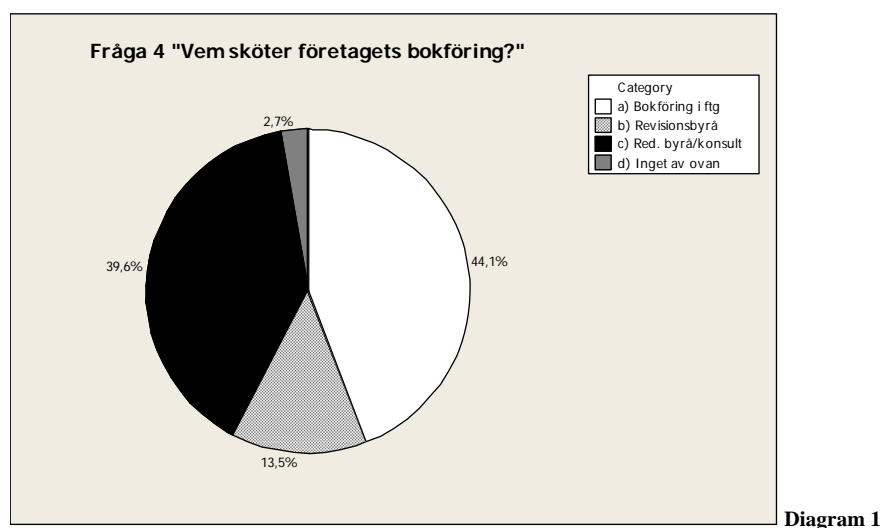
Tabell 2 visar fördelningen över vilket år företagen registrerades och detta var fråga 3 i enkätundersökningen. Då spridningen var stor grupperades resultatet enligt följande;

<u>Reg. År</u>	<u>Antal</u>	<u>Procent</u>
1920-1979	9	8
80-tal	15	14
90-tal	44	41
2000-tal	39	37
Totalt	107	100
Bortfall	4	

Tabell 2

Majoriteten av företagen är som synes registrerade under 1990 – och 2000-talet.

Fråga 4 i enkätundersökningen berörde vem som sköter bokföringen i företaget och diagram 1 visar hur svaren fördelade sig. Samtliga 111 respondenter besvarade denna fråga.

Kostnaden för revision är en viktig aspekt och fråga 6 i enkäten behandlade hur mycket respondenterna betalar för sin revision. Tabell 3 visar hur resultatet för denna fråga blev.

<u>Kostnad</u>	<u>Antal</u>	<u>Procent</u>
5 000-10 000 kr	31	28
10 001-15 000 kr	38	35
15 001-20 000 kr	28	26
20 000 kr >	13	11
Totalt	110	100
Bortfall	1	

Tabell 3

Fråga 7 i enkätundersökningen undersökte om företagarna ansåg att den lagstadgade revisionen i sig tillförde företaget något värde. Två respondenter valde att ej besvara frågan.

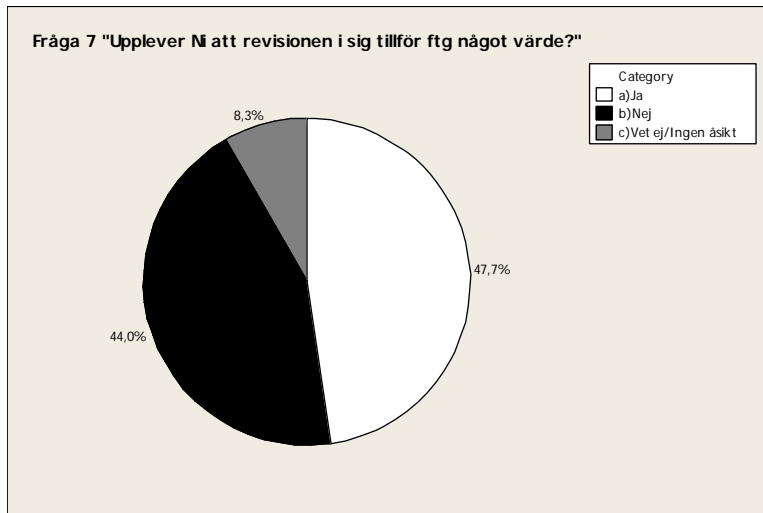

Diagram 2

Fråga 8 i sin helhet löd; *Upplever Ni att den lagstadgade revisionen i sig tillför företaget något värde i förhållande till vad den kostar?* Diagram 3 visar den totala fördelningen, dock valde två respondenter att ej besvara frågan.

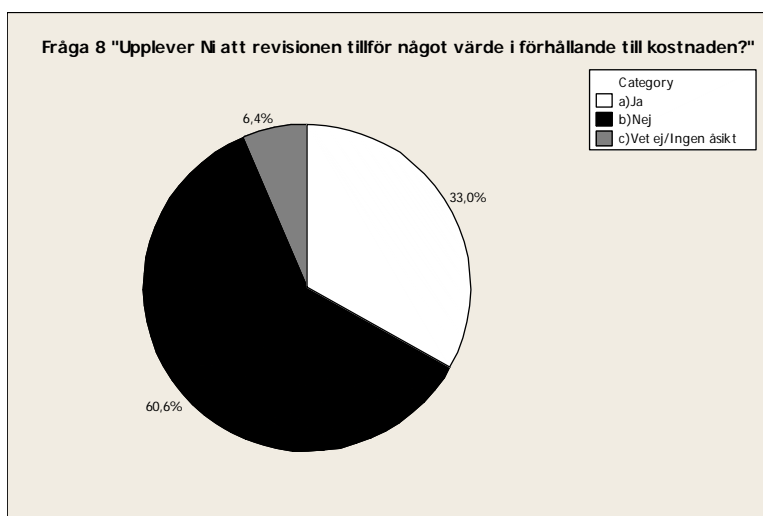

Diagram 3

Fråga 9 utreder om företagarna anser att revisionen är viktig för deras företag och diagram 4 visar fördelningen av svaren. En respondent valde att ej besvara denna fråga.

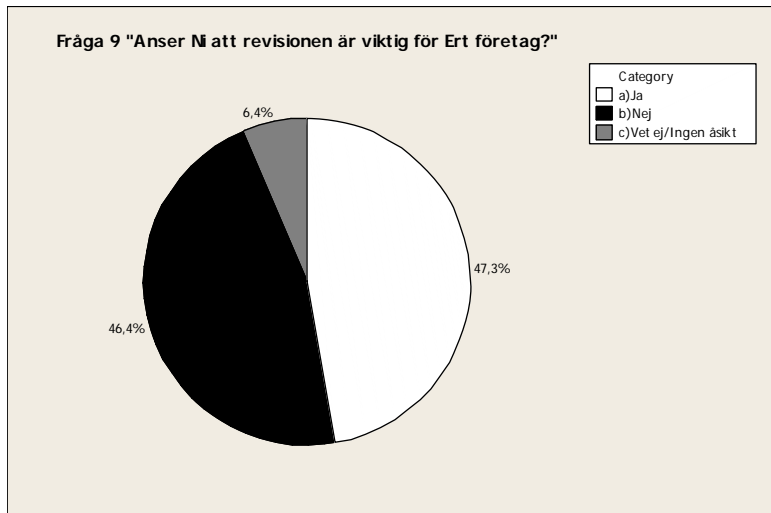

Diagram 4

Diagram 5 visar i vilken utsträckning respondenterna vill avskaffa revisionsplikten och det var en som ej besvarade frågan.

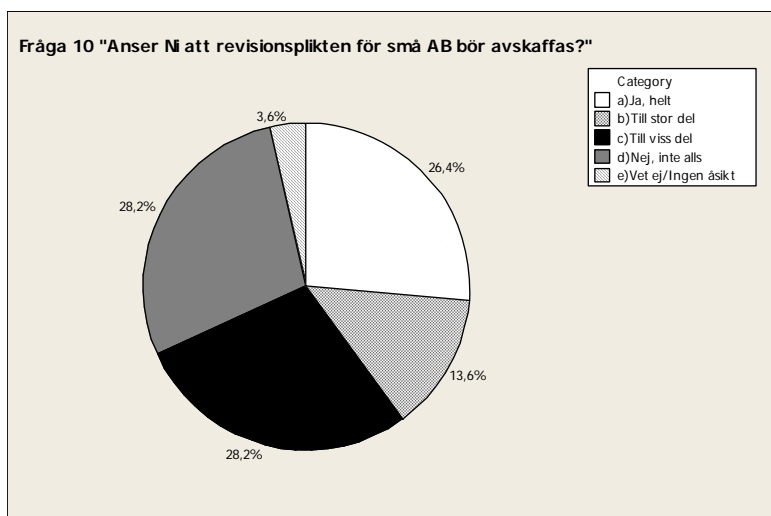

Diagram 5

Fråga 11-15 behandlar respondenternas inställning till om deras legitimitet hos olika intressenter skulle komma att påverkas vid ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten. De olika intressenterna är; Skatteverket, kreditgivare, banker, leverantörer samt kunder.

Diagram 6 visar en sammanställning av resultatet för dessa fem frågor. Det var sex respondenter som valde att ej besvara frågorna.

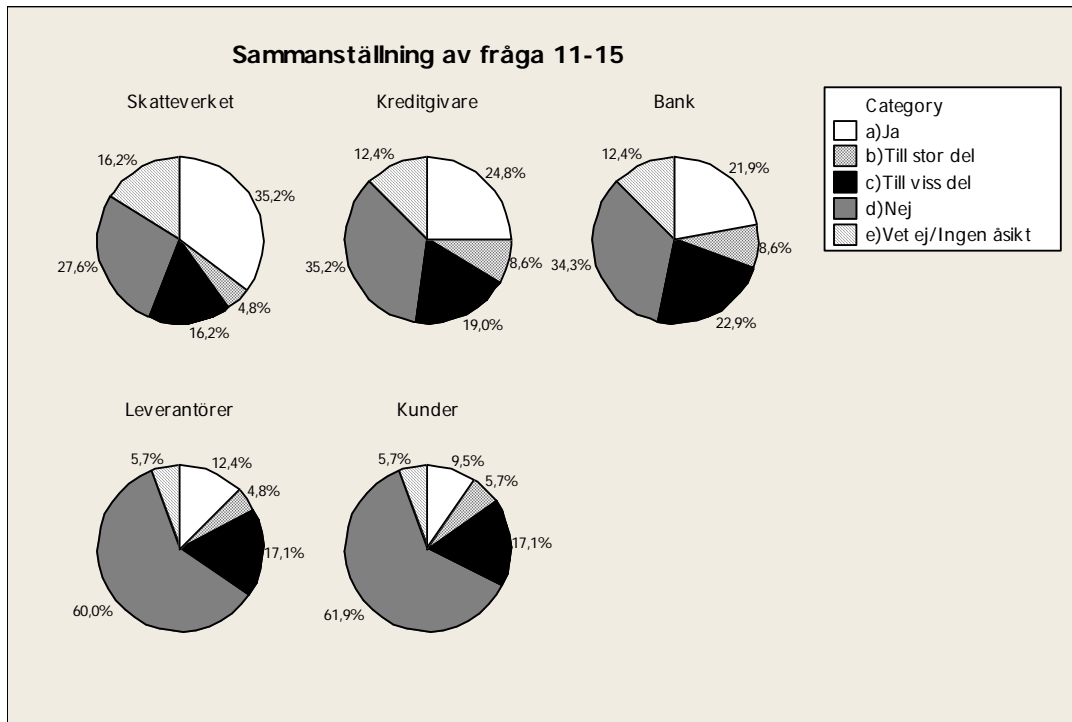

Diagram 6

Den sista frågan i enkäten berörde; *Om den lagstadgade revisionen för små aktiebolag slopades skulle Ni ändå anlita en revisor för revision?* Diagram 7 visar hur respondenterna ställer sig till denna fråga. Det var två respondenter som ej besvarade frågan.

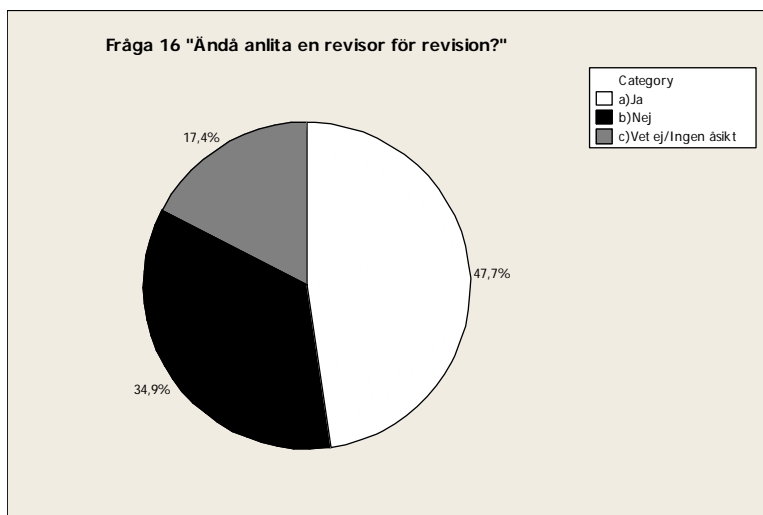

Diagram 7

Då kostnad är en så pass stor aspekt i debatten kring revisionsplikt i mikroföretag, har variabeln *kostnad* testats mot olika inställningar angående revisionsplikt för att undersöka om det finns någon skillnad i inställning mellan kostnadsgrupperna.

I diagram 8 har kostnad testats mot inställningen till avskaffandet av revisionsplikt.

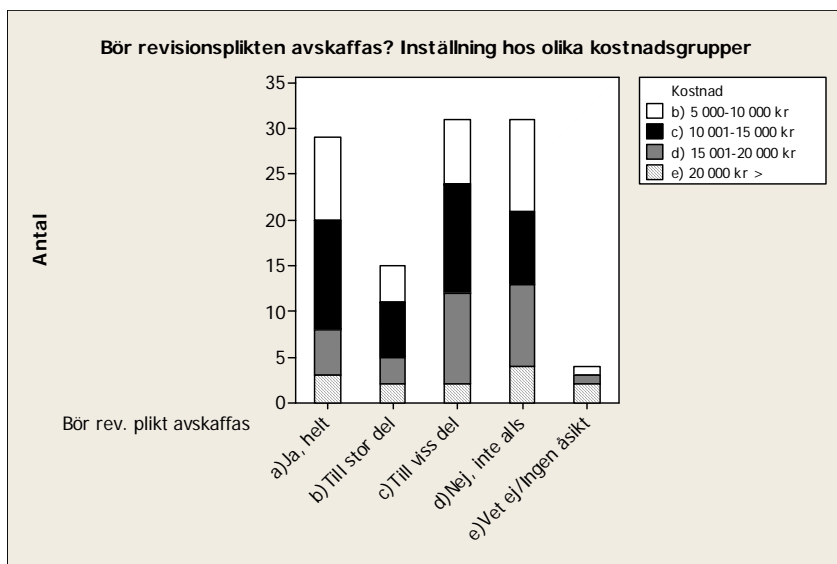

Diagram 8

Resultatet från diagram 8 visas nedan;

Svarsalternativ	5 000-10 000 kr	10 001-15 000 kr	15 001-20 000 kr	20 000 kr >	Totalt/svarsalt.
Ja, helt	9	12	5	3	29
Till stor del	4	6	3	2	15
Till viss del	7	12	10	2	31
Nej, inte alls	10	8	9	4	31
Vet ej/ Ingen åsikt	1	0	1	2	4
Totalt/grupp	31	38	28	13	110
Bortfall					1

Tabell 4

I diagram 9 testades kostnad mot om respondenterna kunde tänka sig att fortsätta revidera sitt företag vid ett eventuellt avskaffande.

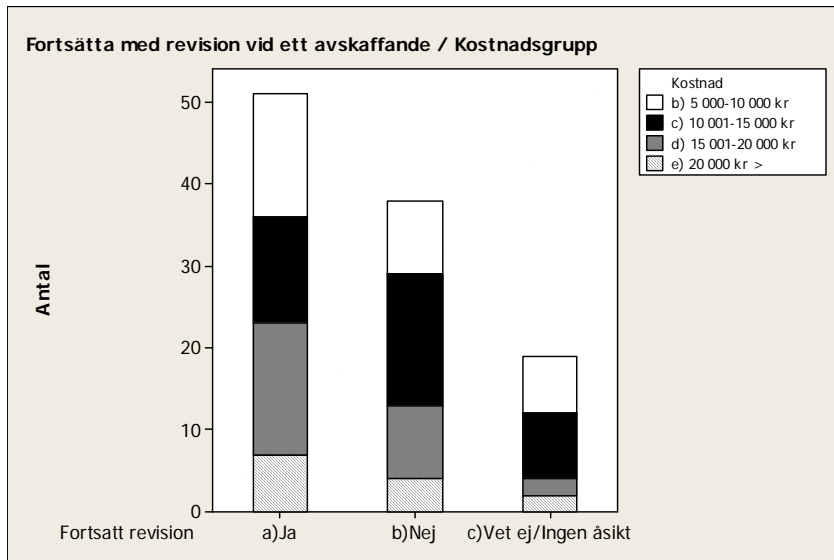

Diagram 9

Resultatet från diagram 9 visas i tabellen nedan;

Svarsalternativ	5 000-10 000 kr	10 001-15 000 kr	15 001-20 000 kr	20 000 kr >	Totalt/svarsalt
Ja	15	13	16	7	51
Nej	9	16	9	4	38
Vet ej / Ingen åsikt	7	8	2	2	7
Totalt/grupp	31	37	27	13	108
Bortfall					3

Tabell 5

I diagram 10 testades kostnad mot om revisionen tillför företaget något värde.

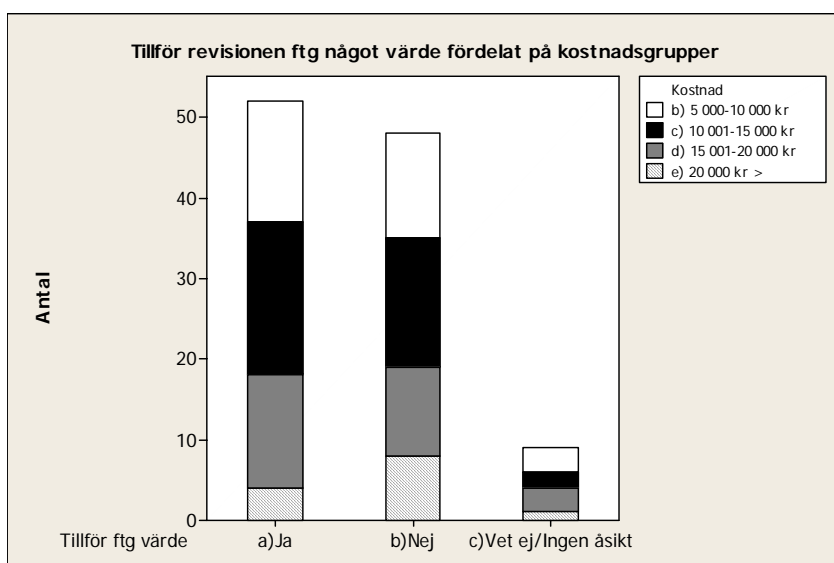

Diagram 10

Nedan redogörs resultatet från diagram 10.

Svarsalternativ	5 000-10 000 kr	10 001-15 000 kr	15 001-20 000 kr	20 000 kr >	Totalt/svarsalt
Ja	15	19	14	4	52
Nej	13	16	11	8	48
Vet ej / Ingen åsikt	3	2	3	1	9
Totalt/grupp	31	37	28	13	109
Bortfall					2

Tabell 6

I diagram 11 testades, fördelat på kostnadsgrupperna, om respondenterna ansåg att revisionen tillför företaget något värde i förhållande till vad den kostar.

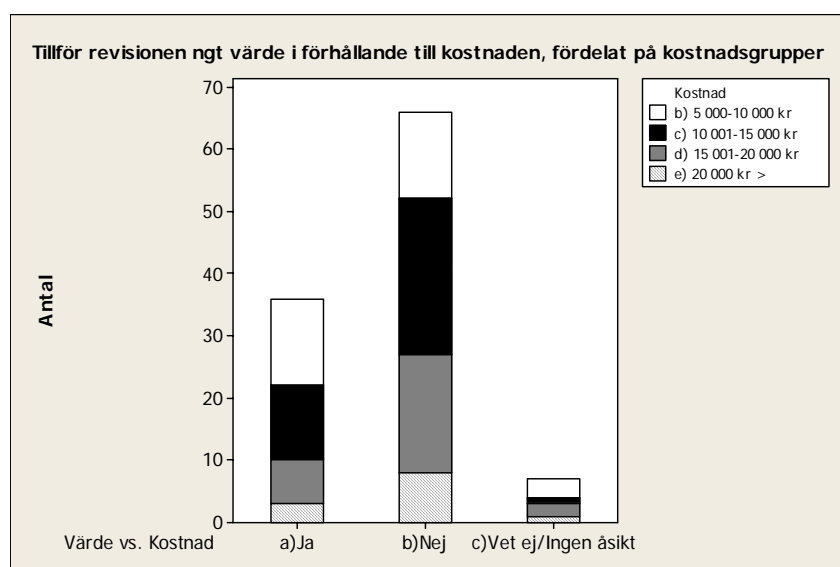

Diagram 11

Resultatet från diagram 11 visas nedan;

Svarsalternativ	5 000-10 000 kr	10 001-15 000 kr	15 001-20 000 kr	20 000 kr >	Totalt/svarsalt
Ja	14	12	7	3	36
Nej	14	25	19	8	66
Vet ej / Ingen åsikt	3	1	2	1	7
Totalt/grupp	31	38	28	12	109
Bortfall					2

Tabell 7

6. Analys

I detta kapitel analyseras resultaten från den empiriska undersökningen och kopplas samman med teorikapitlet.

Resultatet visade att majoriteten (69 procent) av de företag som deltog i enkätundersökningen hade en eller två stycken anställda och de flesta av företagen var registrerade under 1990 – och 2000-talet. Undersökningen hade en enorm snedfördelning av kön då 77 procent var män och endast 23 procent var kvinnor. Då uppsatsen inte utgår från inställning beroende på kön, påverkar detta inte uppsatsens slutresultat.

Det var ingen av respondenterna som betalade mindre än 5 000 kronor för sin revision och endast 13 stycken betalade mer än 20 000 kronor. Kostnaden för revision var relativt jämt fördelad mellan de resterande tre grupperna; 5 000-10 000 kronor (31 stycken), 10 001-15 000 kronor (38 stycken) och 15 001-20 000 kronor (28 stycken).

6.1 Revision i små aktiebolag

En sammanslagning av svarsalternativen för de som är positiva till ett avskaffande i fråga 10, ”Anser Ni att revisionsplikten för små AB bör avskaffas”, visar att 68,2 procent vill avskaffa revisionsplikten för mikroföretag, helt eller delvis. Resultatet är sammanställt i diagram 12 nedan;

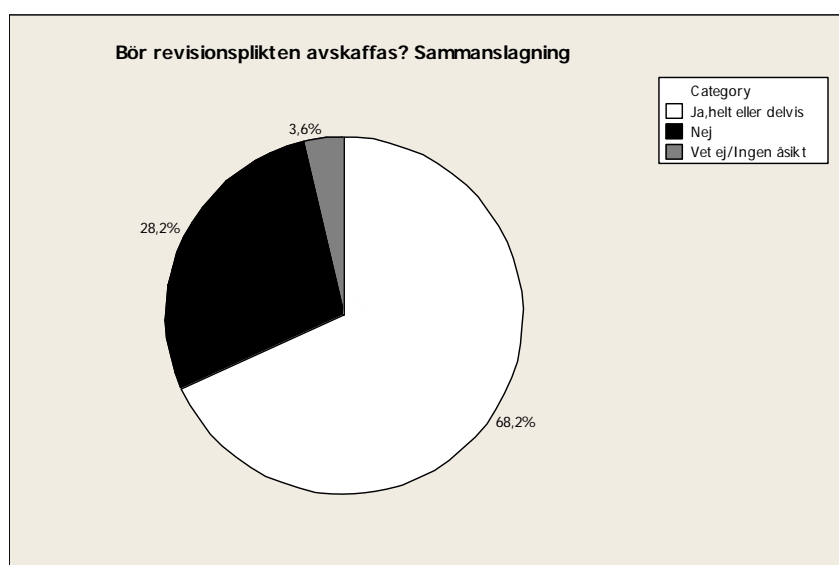

Diagram 12

Resultatet visar på att flertalet av respondenterna instämmer med det som vissa debattörer menar; för att revisionsplikten överhuvudtaget ska vara legitim att behålla, måste regelverket anpassas till mikroföretagen.⁷³

De 47,7 procent av respondenterna som ansåg att revisionen tillförde företaget ett värde (fråga 7 i enkätundersökningen, diagram 2, sidan 34) menade på att den är en kvalitetssäkring gentemot Skatteverket och det är en garanti, för läsare av årsredovisningen, att företagets redovisning är i sin ordning. Det är viktigt att få sin verksamhet avstämd av en oberoende och sakkunnig part. För företagarna är det viktigt att kunna visa att någon utomstående har gjort en bedömning av företagets ekonomiska status. De respondenter som inte tyckte att revisionen tillförde företaget något värde i förhållande till kostnaden menade på att den var alldeles för dyr. De upplever att kostnaden är större än nyttan och att det borde finnas mer anpassade alternativ. Enligt dem tillför revisorn ingenting och de upplever inte heller att de får någon rådgivning som de har nytta av.

6.2 Påverkar kostnaden för revisionen inställningen hos företagarna?

En av de stora frågorna i debatten om revisionsplikt i mikroföretag har handlat om att revisionen är en kostnadsbörda för dessa företag och att den ”kostar mer än den smakar”. Enligt Per Thorell och Claes Norbergs utredning kostar revisionen i genomsnitt cirka 10 000 SEK för ett mikroföretag.⁷⁴ Vad det gäller nyttan av revisionsplikt måste skillnaden av fördelarna hos olika intressenter särskiljas. Det är lätt att konstatera att när ägaren/ägarna och bolagsledningen i ett mikroföretag är samma person är nyttan med revision inte speciellt stor. Istället är samhället den intressent som vinner mest på att revisionsplikten för dessa företag finns.⁷⁵

För att undersöka om variabeln *kostnad* har en så pass stor betydelse som många vill påstå har denna därför testats mot olika inställningar angående revisionsplikt. Detta för att se om det verkligen är kostnaden som styr inställningen hos respondenterna.

Då materialet är ett slumpmässigt urval ur en population, kan sambandet mellan variablerna testas genom ett chi-två test. Detta innebär att nollhypotesen; *inget samband* mellan rad – och

⁷³ Axenborg Inga-Lisa, Rör inte revisionsplikten! (2005)

⁷⁴ Thorell Per & Norberg Claes, Revisionsplikten i små aktiebolag (2005), sid. 45

⁷⁵ Burén Carl-Gustaf & Nyquist Kerstin, Begäran om översyn av revisionsplikten (2005), sid. 5

kolumnvariabeln förekommer, det råder ett *oberoende* mellan variablerna, testas mot en mothypotes som innebär att det *finns ett samband*, ett *beroende* mellan variablerna. För att kunna genomföra ett chi-två test krävs det att det är fler än fem individer i varje cell, därför har en sammanslagning av kostnadsgrupperna gjorts. Fördelningen av sammanslagningen kan ses i tabell 8 nedan;

Svarsalternativ	0-15 000 kr	15 001-20 000 kr >	Totalt/Svarsalternativ
Ja, helt eller delvis	50	25	75
Nej	18	13	31
Vet ej / Ingen åsikt	1	3	4
Totalt/grupp	69	41	110
Bortfall			1

Tabell 8

P-värdet är ett mått på om det observerade värdet på chi-två är så stort att nollhypotesen, om det existerar ett oberoende mellan kostnad och olika inställningar till revisionsplikt, kan förkastas eller inte.⁷⁶ Fem procent signifikansnivå har använts i alla chi-två test.

1. Chi-två test för att pröva om det finns ett samband mellan kostnad och inställningen till om revisionsplikten bör avskaffas.

Rader: Bör revisionsplikt avskaffas **Kolumner:** Sammanslagning av kostnad

	0-15 000 kr	15 001-20 000 kr >	Bortfall	Totalt
Ja, helt eller delvis	50 st 45,45%	25 st 22,73%	0 st *	75 st 68,18%
Nej	18 st 16,36%	13 st 11,82%	0 st *	31 st 28,18%
Vet ej/Ingen åsikt	1 st 0,91%	3 st 2,73%	0 st *	4 st 3,64%
Totalt	69 st 62,73%	41 st 37,26%	* *	110 st 100%
Bortfall	0 st	0 st	1 st	1 st

Pearson Chi-två = 3,221; Frihetsgrader = 2; P-värde = 0,200

Sannolikhets förhållande Chi-två = 3,145; Frihetsgrader = 2; P-värde = 0,208

- * NOTERA * 2 celler med förväntat antal mindre än 5

P-värdet är 0,208, det vill säga större än signifikansnivån 0,05. Detta innebär att nollhypotesen inte kan förkastas. Resultatet kan alltså förklaras av slumpen och är inte signifikant för hela populationen.

Nollhypotesen kunde inte heller förkastas när bortfallet (en person) och de som svarat "Vet ej/Ingen åsikt" (fyra personer) togs bort från chi-två testet. Vid en sådan prövning blev p-värdet 0,401 och chi-två värdet 0,697.

⁷⁶ Dahmström Karin, Introduktion till Minitab version 14 (2004)

2. Chi-två test för att pröva om det finns ett samband mellan kostnad och inställningen till fortsatt revision vid ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten.

Rader: Fortsatt revision **Kolumner:** Sammanslagning av kostnad

	0-15 000 kr	15 001-20 000 kr >	Bortfall	Totalt
a) Ja	28 st 25,93%	23 st 21,3%	0 st *	51 st 47,22%
b) Nej	25 st 23,15%	13 st 12,04%	0 st *	38 st 35,19%
c) Vet ej/Ingen åsikt	15 st 13,89%	4 st 3,70%	0 st *	19 st 17,59%
Totalt	68 st 62,96%	40 st 37,04%	* *	108 st 100%
Bortfall	1 st	1 st	1 st	3 st

Pearson Chi-två = 3,633; Frihetsgrader = 2; P-värde = 0,163

Sannolikhets förhållande Chi-två = 3,786; Frihetsgrader = 2; P-värde = 0,151

P-värdet för detta test blev 0,151, vilket är större än 0,05. Nollhypotesen kan inte förkastas och det kan vara slumpen som avgjort hur resultatet i undersökningen utföll.

När bortfallet (3 personer) och de som svarat "Vet ej/Ingen åsikt" (19 personer) tagits bort från testet blev p-värdet 0,301 och chi-två värdet 1,079, nollhypotesen kan fortfarande inte förkastas.

3. Chi-två test för att pröva om det finns ett samband mellan kostnad och inställningen till om revisionen i sig tillför företaget något värde.

Rader: Tillför revisionen företaget något värde **Kolumner:** Sammanslagning av kostnad

	0-15 000 kr	15 001-20 000 kr >	Bortfall	Totalt
a) Ja	34 st 31,19%	18 st 16,51%	0 st *	52 st 47,71%
b) Nej	29 st 26,61%	19 st 17,43%	0 st *	48 st 44,04%
c) Vet ej/Ingen åsikt	5 st 4,59%	4 st 3,67%	0 st *	9 st 8,26%
Totalt	68 st 62,39%	41 st 37,61%	* *	109 st 100%
Bortfall	1 st	0 st	1 st	2 st

Pearson Chi-två = 0,458; Frihetsgrader = 2; P-värde = 0,796

Sannolikhets förhållande Chi-två = 0,456; Frihetsgrader = 2; P-värde = 0,796

- * NOTERA * 1 celler med förväntat antal mindre än 5

I detta test visade det sig att p-värdet blev 0,796 och är större än signifikansnivån 0,05. Detta innebär att nollhypotesen inte kan förkastas.

Nollhypotesen kunde inte heller förkastas när bortfall (två personer) och de som svarat ”Vet ej/Ingen åsikt” (nio personer) tagits bort från testet. P-värdet blev då 0,607 och chi-två värdet 0,264.

4. Chi-två test för att pröva om det finns ett samband mellan kostnad och inställningen till om revisionen tillför företaget något värde i förhållande till kostnaden.

Rader: Värde i förhållande till kostnad **Kolumner:** Sammanslagning av kostnad

	0-15 000 kr	15 001-20 000 kr	Bortfall	Totalt
a) Ja	26 st 23,85%	10 st 9,17%	0 st *	36 st 33,03%
b) Nej	39 st 35,78%	27 st 24,77%	0 st *	66 st 60,55%
c) Vet ej/Ingen åsikt	4 st 3,67%	3 st 2,75%	0 st *	7 st 6,42%
Totalt	69 st 63,30%	40 st 36,70%	* *	109 st 100%
Bortfall	0 st	1 st	1 st	2 st

Pearson Chi-två = 1,851; Frihetsgrader = 2; P-värde = 0,396

Sannolikhets förhållande Chi-två = 1,894; Frihetsgrader = 2; P-värde = 0,388

- * NOTERA * 2 celler med förväntat antal mindre än 5

Då P-värdet är 0,388 och är större än signifikansnivån 0,05 kan nollhypotesen om ett oberoende mellan variablerna inte förkastas.

När bortfallet (två personer) och de som svarat ”Vet ej/Ingen åsikt” (sju personer) tagits bort från testet blev p-värdet 0,183 och chi-två värdet 1,774, vilket innebär att nollhypotesen inte kan förkastas.

Det gick inte att förkasta nollhypotesen, att det råder ett *oberoende* mellan variablerna, i något av ovanstående fyra chi-två tester, vilket innebär att resultaten från dessa frågor i enkätundersökningen inte är signifikant för hela populationen, utan det kan vara slumpen som avgjort hur resultatet blev.

Nollhypotesen kunde inte heller förkastas i något av fallen, trots att bortfall och de som inte hade någon åsikt i frågan raderades från testet. Detta innebär att dessa respondenter inte hade någon inverkan på resultatet för dessa tester.

6.3 Revision som kvalitetsstämpel

Det är vanligt att bedrägerier påträffas vid revisionen, även om själva revisionen inte har som uppgift att spåra upp olika former av bedrägerier.⁷⁷ En revision innebär hårda krav på att en oberoende revisor granskar företagets årsredovisning och förvaltningen av verksamheten. Intressenterna får då en typ av kvalitets – och förtroendestämpel på att årsredovisningen uppfyller gällande lagar, god redovisningssed och att informationen är trovärdig.

I diagram 14 finns en sammanställning av hur respondenterna besvarade frågorna 11-15, detta för att få en överblick om respondenterna ansåg att de skulle få en lägre legitimitet hos sina intressenter. Svartalternativen ”Ja”, ”Till stor del” och ”Till viss del” är sammanslagna till svartalternativet ”Ja, påverkas”, vilket ger en bra helhetssyn på hur resultatet fördelat sig.

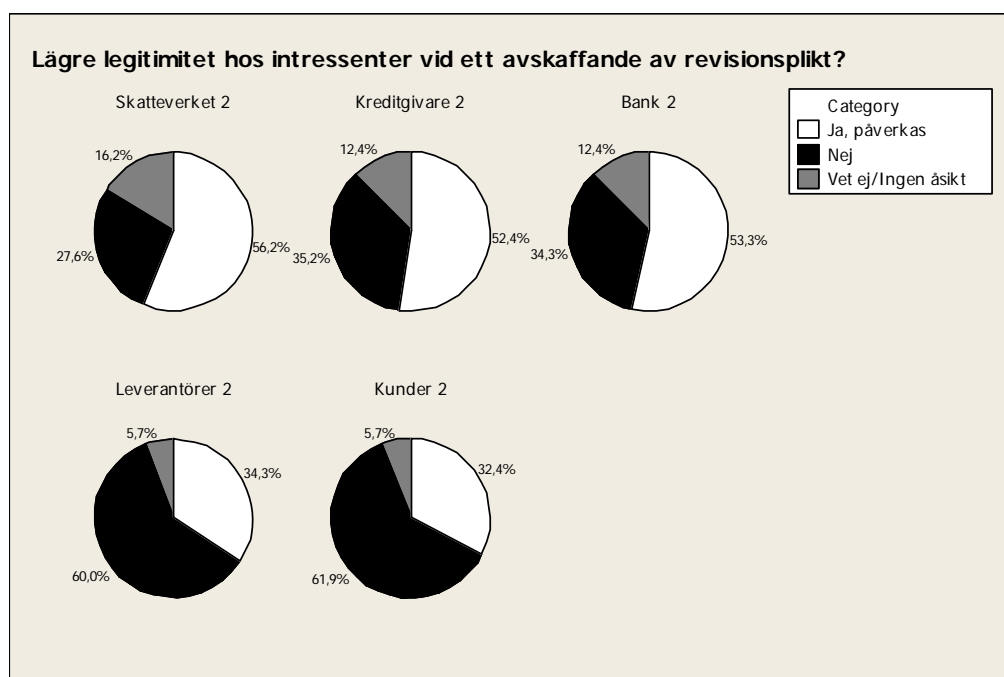

Diagram 13

Hela 56,2 procent av respondenterna ansåg att deras legitimitet hos Skatteverket skulle påverkas om revisionsplikten avskaffades. Det var även mer än 50 procent som ansåg att deras legitimitet hos kreditgivare och banker skulle påverkas. Enligt respondenterna skulle förhållandet till kunder och leverantörer påverkas minst. 61,9 procent ansåg att deras legitimitet gentemot kunder inte skulle påverkas vid ett avskaffande av revisionsplikten och 60 procent ansåg inte att legitimiteten gentemot leverantörer skulle påverkas avsevärt.

⁷⁷ Brännström Dan, Revisorn gör stor nytta – även i små bolag! (2005)

7. Slutsats

I detta kapitel presenteras de slutsatser som studien kommit fram till. Slutsatserna knyts an till de inledande frågeställningarna och syftet. Kapitlet avslutas med förslag till vidare forskning.

Syftet med uppsatsen var att genom en enkätundersökning, till 400 mikroföretag, undersöka mikroföretagares åsikter till revisionsplikten och i vilken utsträckning de anser att den bör behållas eller eventuellt avskaffas. För att kunna klargöra syftet med uppsatsen, har följande frågeställningar använts;

- Vad anser företagare om revisionsplikten idag?
- Hur är inställningen till ett undantag av revisionsplikt i mikroföretag?
- Påverkar kostnaden företagarnas inställning till den lagstadgade revisionsplikten?
- Skulle företagare fortsätta att revidera sina företag vid ett eventuellt avskaffande av den lagstadgade revisionsplikten?

47,3 procent av företagarna ansåg att revisionen är viktig för företaget, men det var nästan lika stort antal, 46,4 procent som ansåg att den inte var det. Ett tiotal av de respondenter som svarade ”ja” på denna fråga menade att revisionen bidrar till förhöjd intern kontroll och att de slipper krångel med myndigheter när redovisningen är som den ska. Företagarna ansåg att de hellre blir granskade av en revisor mot en annan form av granskning och att om revisionsplikten försvinner kommer inte granskningen av företagen att försvinna. Den kommer att ersättas med någon annan form av granskning, förmodligen i form av en ökad skattegranskning från myndigheternas sida och denna kontroll kommer företagen att indirekt få betala genom skatter och avgifter till staten.

Närmare 30 procent (28,2 procent) av respondenterna ansåg att revisionsplikten för mikroföretag *inte* bör avskaffas. De tycker att fusket redan är stort och att det skulle öka ännu mer om den lagstadgade revisionsplikten slopades helt. Dock menade majoriteten av respondenterna att förutsättningen för att överhuvudtaget kunna behålla revisionsplikten är att den förenklas, vilket är precis vad många debattörer även anser. Till exempel skriver Hans Sjölund i en artikel i Balans (2005) att regelverket för revision i små företag borde förenklas och att nya RS, Revisionsstandard i Sverige är alldeles för svårhanterlig. Branschen själv skulle kunna lösa problemet genom att fastställa ett regelverk för revision i bolag med

exempelvis färre än 50 anställda.⁷⁸ 68,2 procent ville avskaffa revisionsplikten helt eller delvis och det starkaste argumentet för detta var att den är alldeles för dyr för dessa små företag. Företagarna känner sig bestulna varje år.

Efter avskaffandet av revisionsplikten i England fortsatte cirka 42 procent av företagen att revidera sina företag frivilligt och resultatet från enkätundersökningen visar att intresset för frivillig revision är stort. Närmare hälften (47,7 procent) skulle fortsätta att revidera sina företag vid ett avskaffande av den lagstadgade revisionsplikten. Respondenterna ansåg att det är en trygghet att låta en oberoende part granska företagets ekonomiska ställning. Det ger samtidigt en trygghet och en bra kontroll av årets verksamhet. Revisionen är en kvalitetssäkring av verksamheten och ger legitimitet gentemot bland annat Skatteverket. En del respondenter skulle även anlita en revisor för rådgivning och andra tjänster. Av de cirka 35 procent som inte skulle fortsätta med revision var kostnadsskälet den dominerande anledningen, värdet i förhållandet till kostnaden är mycket låg. De menade på att revisorn inte tillför företaget någonting, utan de skulle istället låta en redovisningskonsult granska företagets redovisning och istället rådfråga konsulten som känner företaget bättre.

Då kostnaden har en så pass stor betydelse för mikroföretag testades variabeln *kostnad* mot olika inställningar till revisionsplikt. Resultaten från chi-två testerna visade dock att uppsatsens resultat inte är signifikant för hela populationen, på grund av att det inte gick att förkasta nollhypotesen. Även då chi-två testen gjordes om, utan bortfallen och de som inte hade någon åsikt i frågorna, kunde inte nollhypotesen förkastas. Hade nollhypotesen gått att förkasta hade ett beroende mellan variablerna kunnat upptäckas, men detta är alltså inte möjligt. Resultatet i enkätundersökningen är endast signifikant för respondenterna i denna undersökning och inte för totalpopulationen.

Nu när även Sveriges grannland Danmark valt att avskaffa revisionsplikten för mikroföretag och Finland har det under betänkande måste nog även Sverige snart agera i frågan. För att det överhuvudtaget ska finnas något belägg att behålla en lagstadgad revisionsplikt menar ett flertal debattörer och en majoritet av enkätundersökningens respondenter att den bättre måste anpassas till mikroföretag. Som även resultatet i undersökningen tydligt visar är de flesta av företagarna för en avskaffning av revisionsplikten, antingen helt eller delvis. Respondenterna

⁷⁸ Sjölund Hans, Branschen bör agera för bättre regler för revision i små bolag (2005)

anser att den inte tillför dem något och att den är alldeles för kostsam för företaget. Att revisionen kostar företaget så pass mycket gör att företagarna upplever att nyttan inte överstiger kostnaden. Tydliga signaler i svarsfrekvensen visar att de respondenter som vill ha revisionsplikten kvar, vill se en förenkling och en anpassning av den för just mikroföretag.

7.1 Förslag till vidare forskning

Under studiens gång har många intressanta uppslag till nya vidare studier uppkommit. Det är egentligen väldigt konstigt att det inte tidigare har gjorts en utredning om vad företagarna egentligen anser i frågan.

En stor del av respondenterna ansåg att revisionsplikten för mikroföretag måste förenklas, för i dagsläget kostar revisionen mer än vad den egentligen tillför. I England används en regleringsfilosofi som innebär att; om nyttan av en tvingande regel inte kan visas överstiga de kostnader regeln för med sig, så avskaffas regeln.⁷⁹ Det skulle vara intressant att göra en grundligare undersökning kring hur stor kostnaden egentligen är och vad företagen faktiskt får. Följaktligen skulle en mer tillförlitlig analys kunna göras ur ett cost-benefit perspektiv.

Det skulle även vara intressant att undersöka hur stor nytta ett mikroföretags intressenter egentligen har av en reviderad årsredovisning. Genom att grundligt undersöka om nyttan i verkligheten är så stor som det påstås, kan nya perspektiv formas för om lagstadgad revisionsplikt verkligen är nödvändig för mikroföretag.

Om den lagstadgade revisionsplikten för mikroföretag försvinner skulle det vara intressant att undersöka hur många av de aktiebolag som omfattas av undantaget genomgår en revision trots att de enligt lag inte behöver det.

Vissa länder i Europa har aldrig haft full revisionsplikt för mikroföretag och andra har avskaffat den enligt EU: s fjärde bolagsdirektiv. En intressant undersökning skulle vara att göra en mer djupgående jämförelse mellan de nordiska länderna och resten av EU när det gäller revisionsplikt för mikroföretag. Att grundligt undersöka hur det kommer sig att just de nordiska länderna behåller revisionsplikten när resten av Europa har avskaffat den.

⁷⁹ Thorell Per & Norberg Claes, Revisionsplikten i små aktiebolag (2005), sid. 25

Källförteckning

Litteratur

Artsberg Kristina; *"Redovisningsteori, - policy och - praxis" (andra upplagan)*; Liber Ekonomi, 2005

Bruzelius Lars H & Skärvad Per-Hugo; *"Integrerad organisationslära"*; (åttonde upplagan); Studentlitteratur, 2000

Cassel Filip; *"Den reviderade revisorsrollen"*; Nerenius & Santéus Förlag AB, 1996

Christensen Lars, Andersson Nina, Carlsson Carin & Haglund Lars; *"Marknadsundersökning – en handbok"*; (andra upplagan); Studentlitteratur, 2001

Damberg Margareta; *"Vad är revision?" (femte upplagan)*; FAR Förlag, 2001

Dahmström Karin; *"Från datainsamling till rapport – att göra en statistisk undersökning"*; (tredje upplagan); Studentlitteratur, 2000

Dahmström Karin; *"Introduktion till Minitab version 14"*; Statistiska institutionen Stockholms Universitet, 2004

Denscombe Martyn; *"Forskningshandboken – för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna"*; (första upplagan); Studentlitteratur, 2000

Diamant Adam; *"Revisors oberoende: Om den svenska oberoenderegleringens utveckling, dess funktion och konstruktion"*; (första upplagan); Iustus Förlag, 2004

Gröjer Jan-Erik; *"Grundläggande redovisningsteori"*; (femte upplagan); Studentlitteratur, 2002

Johannessen Asbjörn & Tufte Per Arne; *"Introduktion till samhällsvetenskaplig metod"*; (första upplagan); Liber, 2003

Kedner Gösta; *"Årsredovisning för aktiebolag och vissa handelsbolag"*; Studentlitteratur, 1997

"Nationalencyklopedin" (femtonde bandet); Bokförlaget Bra Böcker, 1995

Nilsson Stellan; *"Redovisningens normer och normbildande: en nationell och internationell översikt"*; (tredje upplagan); Studentlitteratur, 2005

Artiklar och rapporter

Andersson Per-Olof; ”Revisorerna till för företagsekonomisk kompetens – behåll revisionsplikten”; Balans nr 4, 2005

Axenborg Inga-Lisa; ”Rör inte revisionsplikten!”; Balans nr 4, 2005

Bisgaard Anders (översatt av Björn Markland); ”Revisionsplikten avskaffas för små danska företag”; Balans nr 5, 2006

Brännström Dan; ”Revisorn gör stor nytta – även i små bolag!”; Balans nr 4, 2005

Burén C-G & Nyquist K; ”Begäran om översyn av revisionsplikt”; Föreningen Svenskt Näringsliv, 22 juni, 2005

Halling Pernilla; ”Sällan revision av små företag i EU-länderna”; Balans nr 3, 2005

Marriott Neil & Marriott Pru; ”Professional accountants and the development of a management accounting service for the small firm: barriers and possibilities”; Management Accounting Research, Dec 2000

Sjölund Hans; ”Branschen bör agera för bättre regler för revision i små bolag”; Balans nr 4, 2005

SOU 1995:44; ”Aktiebolagets organisation”; Justitiedepartementet, delbetänkande av Aktiebolagskommittén, 1995

SOU 1999:43; ”Oberoende, ägande och tillsyn i revisionsverksamhet”; betänkande av Revisionsbolagsutredningen, 1999

Ström Pernilla; ”En onödig börda för de små företagen”; DN Ledare, 4 oktober, 2005

Thorell P & Norberg C; ”Revisionsplikt i små aktiebolag”; Föreningen Svenskt Näringsliv, 2005

Lagar

Aktiebolagslagen (SFS 1975:1385)

Årsredovisningslagen (SFS 1995:1554)

Elektroniska källor

<http://www.affarsdata.se> (flertal tillfällen under vecka 13)

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/sv/lvb/n26026.htm> (2006-03-20)

<http://www.far.se/faq.asp?id=25> (2006-04-04)

<http://www.far.se/faq.asp?id=40> (2006-04-04)

<http://www.hitta.se> (flertal tillfällen)

Bilaga 1

Vad tycker du om revisionsplikten för Ert företag?

Vi är två studenter vid Södertörns Högskola som denna termin skriver vår kandidatuppsats inom redovisning. Uppsatsen behandlar revisionsplikten i så kallade mikroföretag, det vill säga aktiebolag med en omsättning mindre än 3 miljoner SEK och färre än 10 anställda. En debatt angående revisionsplikt i mikroföretag har pågått under en längre tid och vårt syfte är att undersöka hur företagarna ställer sig till denna fråga. Därför skulle vi uppskatta om Ni vill delta i denna enkät som endast tar 5 minuter att fylla i. Detta skulle hjälpa oss väldigt mycket i vårt uppsatsskrivande.

Ert företag har slumpvis blivit utvalt att delta i denna undersökning och därför hoppas vi att Ni vill medverka genom att svara på enkätens 16 frågor. Frågorna besvaras med **ett alternativ per fråga** och det finns även utrymme för kommentarer efter varje fråga.

Vi vill undersöka den allmänna inställningen hos mikroföretag, därför kommer **samtliga svar att behandlas konfidentiellt**. Detta innebär att företagsnamn eller andra uppgifter **inte** kommer att ingå i uppsatsen.

Ni fyller enkäten genom att klicka i det svarsalternativ som bäst överensstämmer med Er åsikt till respektive fråga, de frågor utan svarsalternativ besvarar Ni genom att klicka på rutan (som blir svart) och sedan fylla i Ert svar. Kommentera gärna Era svar. Spara ner det besvarade dokumentet på Er dator och när Ni sedan återsänder enkäten till oss bifogar Ni det sparade dokumentet.

För att ge undersökningen trovärdighet är det av största vikt att Ni, bland de 400 utvalda företag, medverkar till resultatet genom att delta i denna enkät. Vi hoppas därför att Ni som företagets VD/ägare har möjlighet att avvara några minuter av Er tid för att besvara dessa 16 frågor.

Besvarat frågeformulär återsändes, **senast den 10 april 2006**, till någon av oss:

Anna Jonssons email: anna02.jonsson@student.sh.se

Liselotte Lieruds email : liselotte01.lierud@student.sh.se

Tack på förhand!

Med vänlig hälsning,

Anna Jonsson och Liselotte Lierud

Enkätundersökning angående revisionsplikt i mikroföretag

1. Kön

Man (0)

Kvinna (1)

2. Antal anställda: stycken

3. Vilket år registrerades företaget?

4. Vem sköter företagets bokföring?

a) Bokföringen sköts inom företaget (0)

b) Anlitar en revisionsbyrå för bokföring (1)

c) Anlitar en redovisningsbyrå/redovisningskonsult för bokföring (2)

d) Inget av ovanstående alternativ , utan nämligen (3)

e) Vet ej (4)

Kommentar:

5. Vem sköter företagets revision?

a) Anlitar följande revisionsbyrå för revisionen, (0)

b) Vet ej (1)

Kommentar:

6. Vad kostar revisionen Ert företag varje år?

a) <5 000 kr (0)

b) 5 000 – 10 000 kr (1)

c) 10 001 kr – 15 000 kr (2)

d) 15 001 kr – 20 000 kr (3)

e) 20 000 kr > (4)

Kommentar:

7. Upplever Ni att den lagstadgade revisionen i sig tillför företaget något värde?

a) Ja (0)

b) Nej (1)

c) Vet ej / Ingen åsikt (2)

Kommentar:

8. *Upplever Ni att den lagstadgade revisionen i sig tillför företaget något värde i förhållande till vad den kostar?*

- a) Ja (0)
b) Nej (1)
c) Vet ej / Ingen åsikt (2)

Kommentar:

9. *Anser Ni att revisionen är viktig för Ert företag?*

- a) Ja (0)
b) Nej (1)
c) Vet ej / Ingen åsikt (2)

Kommentar:

10. *Anser Ni att revisionsplikten för små aktiebolag bör avskaffas?*

- a) Ja, helt (0)
b) Till stor del (1)
c) Till viss del (2)
d) Nej, inte alls (3)
e) Vet ej / Ingen åsikt (4)

Kommentar:

11. *Bedömer Ni att ett avskaffande av revisionsplikten för små aktiebolag skulle ge Ert företag en lägre grad av legitimitet hos Skatteverket?*

- a) Ja (0)
b) Till stor del (1)
c) Till viss del (2)
d) Nej (3)
e) Vet ej / Ingen åsikt (4)

Kommentar:

12. Bedömer Ni att ett avskaffande av revisionsplikten för små aktiebolag skulle ge Ert företag en lägre grad av legitimitet hos Era kreditgivare?

- a) Ja (0)
- b) Till stor del (1)
- c) Till viss del (2)
- d) Nej (3)
- e) Vet ej / Ingen åsikt (4)

Kommentar:

13. Bedömer Ni att ett avskaffande av revisionsplikten för små aktiebolag skulle ge Ert företag en lägre grad av legitimitet hos Er bank?

- a) Ja (0)
- b) Till stor del (1)
- c) Till viss del (2)
- d) Nej (3)
- e) Vet ej / Ingen åsikt (4)

Kommentar:

14. Bedömer Ni att ett avskaffande av revisionsplikten för små aktiebolag skulle ge Ert företag en lägre grad av legitimitet hos Era leverantörer?

- a) Ja (0)
- b) Till stor del (1)
- c) Till viss del (2)
- d) Nej (3)
- e) Vet ej / Ingen åsikt (4)

Kommentar:

15. Bedömer Ni att ett avskaffande av revisionsplikten för små aktiebolag skulle ge Ert företag en lägre grad av legitimitet hos Era kunder?

- a) Ja (0)
- b) Till stor del (1)
- c) Till viss del (2)
- d) Nej (3)
- e) Vet ej / Ingen åsikt (4)

Kommentar:

16. Om den lagstadgade revisionsplikten för små aktieföretag slopades skulle Ni ändå anlita en revisor för revision?

- a) Ja, det skulle jag/vi p.g.a. (0)
- b) Nej, det skulle jag/vi inte p.g.a. (1)
- c) Vet ej / Ingen åsikt (2)

Kommentar:

Tack för din medverkan!

Bilaga 2

Fråga 1	Fråga 2	Fråga 3	Fråga 4	Fråga 5	Fråga 6	Fråga 7	Fråga 8	Fråga 9	Fråga 10	Fråga 11	Fråga 12	Fråga 13	Fråga 14	Fråga 15	Fråga 16
0	6	2001	3	0	3	1	1	0	0	3	3	1	3	3	0
0	1	1997	1	0	3	0	0	0	3	4	2	3	2	3	0
1	2	2000	2	0	2	1	1	1	0	3	3	2	3	3	2
1	1	1998	2	0	1	2	2	0	2	2	2	2	2	4	2
1	2	1997	0	0	2	0	0	0	3	3	2	2	3	3	0
0	1	1983	0	0	1	0	0	0	3	0	3	3	3	3	0
0	1	2002	0	0	2	1	1	0	2	0	4	2	3	3	2
0	1	2004	2	0	3	1	1	1	0	3	3	3	3	3	1
1	1	1998	0	0	1	2	2	1	0	3	3	3	3	3	0
1	*	1998	0	0	2	1	1	1	0	2	3	2	*	*	1
0	2	1997	0	0	1	0	0	0	2	1	1	1	3	3	0
0	6	2003	2	0	2	1	1	1	2	2	0	2	2	0	0
0	1	1992	2	0	1	1	1	1	1	4	4	4	4	4	1
0	2	1995	1	1	2	0	0	0	3	0	0	2	2	2	2
0	1	1996	2	0	1	1	1	1	2	4	4	2	3	3	1
0	1	2000	1	0	1	0	0	0	2	1	0	0	1	0	0
0	1	1990	1	0	2	0	0	0	2	3	2	2	3	3	0
0	1	1969	0	0	3	0	1	0	3	0	4	3	3	3	0
0	2	1972	0	0	1	1	1	1	0	2	3	3	2	2	1
0	1	1984	0	0	1	0	0	0	3	0	0	0	3	2	0
1	*	1983	2	0	3	0	2	2	2	2	2	*	3	4	0
1	2	1989	2	1	4	2	2	2	4	4	4	4	4	4	2
0	4	2002	0	1	3	2	1	0	2	0	0	0	1	1	0
0	2	1989	2	0	1	1	1	1	1	3	2	4	2	3	1
0	3	2005	2	0	1	0	0	0	3	0	0	0	0	0	2
1	1	2003	2	0	2	1	1	1	0	3	3	3	3	3	1
0	1	1997	1	0	4	1	1	2	4	2	4	3	3	4	2

1	5	2005	2	0	2	0	1	1	3	0	0	0	2	3	1
0	2	1971	2	0	2	1	1	1	0	3	3	3	3	3	1
0	5	1969	0	0	4	0	1	0	3	0	3	3	3	3	0
0	0	1993	0	0	3	0	2	0	3	0	0	0	0	0	0
0	1	1990	0	0	2	1	1	1	1	2	3	3	3	2	1
0	2	1996	2	0	2	0	1	1	2	2	2	2	3	3	1
0	1	2002	2	0	2	1	1	1	0	4	3	3	3	3	1
0	2	1993	0	0	3	2	1	2	2	2	2	3	3	3	2
1	2	2004	2	0	2	2	0	0	0	3	3	3	4	3	0
0	1	2003	0	0	2	1	1	1	1	3	4	4	3	3	2
0	1	1966	2	0	3	0	1	0	2	0	3	2	3	3	0
0	2	2004	0	0	2	0	0	0	3	0	0	0	2	2	0
0	1	1990	0	0	2	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0
0	1	2002	2	0	2	0	1	0	2	3	3	3	3	3	2
0	1	2000	2	0	1	0	1	1	3	0	*	*	*	*	2
1	5	2000	2	0	2	0	1	1	2	3	2	2	2	3	1
0	2	1991	3	0	2	*	1	1	0	4	4	4	3	3	1
0	3	*	0	0	2	1	1	1	0	3	*	*	*	*	*
0	3	1965	0	0	2	0	0	1	2	0	0	0	0	2	1
0	4	1992	2	0	1	0	0	0	1	3	3	3	3	3	2
0	1	1993	2	0	3	0	0	0	3	0	0	0	1	1	0
1	2	2000	0	0	2	0	0	2	2	4	1	0	0	1	0
0	2	1991	0	0	3	1	1	1	3	0	0	0	3	3	1
0	1	2002	2	0	1	2	1	1	0	2	3	3	3	3	1
0	2	*	1	*	3	2	0	0	4	4	3	2	3	3	0
1	2	1991	0	0	2	0	0	0	3	0	4	4	4	4	2
1	2	2001	2	0	2	1	1	2	1	4	3	4	3	3	2
0	2	*	2	0	2	0	0	0	3	0	0	0	3	3	0
1	1	1977	0	0	4	0	0	0	3	4	4	4	4	4	0
1	2	1982	0	0	1	1	1	0	1	0	3	3	3	3	2
0	2	1998	0	0	1	0	0	0	3	0	0	0	0	2	0
0	2	1989	0	0	1	0	0	0	2	3	3	2	3	3	2
0	3	1987	0	0	4	0	0	0	3	0	2	0	0	1	1
0	1	1995	1	0	4	1	*	1	1	4	2	2	2	3	0

0	1	1997	0	0	1	1	1	1	0	2	3	3	3	3	0
1	1	1996	2	0	3	1	1	1	1	2	3	2	3	3	1
0	8	2000	1	0	*	*	*	*	*		0	0	2	1	0
0	1	1990	2	0	1	1	1	1	0	4	3	4	3	3	1
1	2	2004	1	0	1	1	1	1	2	0	0	2	2	2	0
1	1	1994	2	0	3	0	1	0	3	0	0	0	0	0	0
1	4	1985	2	0	3	1	1	1	0	3	3	3	3	3	1
0	6	2002	2	*	4	0	0	0	3	2	1	2	2	2	1
0	2	1994	0	0	3	0	0	0	2	3	4	3	3	3	0
0	2	1991	0	0	2	0	1	0	2	2	3	3	3	3	0
0	0	1999	0	0	1	1	1	1	0	3	2	2	3	3	1
0	2	2005	2	0	3	0	0	0	1	4	*	*	*	*	*
0	5	1983	0	0	3	0	0	0	3	0	0	1	0	1	0
0	2	1994	1	0	2	1	1	1	1	4	2	2	2	2	1
0	3	1996	0	0	4	1	1	1	0	3	3	3	3	3	1
0	3	1995	0	0	3	1	1	0	2	3	4	1	3	2	0
0	7	1997	1	0	2	0	0	0	2	1	1	2	2	2	2
0	5	2001	2	0	3	0	1	1	2	2	2	4	3	3	2
0	1	1989	0	0	1	0	0	1	3	0	0	0	3	3	0
0	2	2003	2	0	3	0	0	0	3	0	1	0	3	3	0
1	2	1995	2	0	2	0	1	0	2	4	0	4	0	0	0
0	1	1982	1	0	1	0	0	0	3	0	0	1	1	2	0
0	4	1950	0	0	3	1	1	1	2	3	0	0	3	3	1
0	5	1995	2	0	3	1	1	1	1	1	2	2	2	3	1
0	3	2003	1	0	2	1	1	0	3	3	2	2	2	2	0
0	1	1989	2	0	2	1	1	1	0	3	3	1	3	3	1
1	1	2000	0	0	1	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0
1	5	1928	0	0	4	1	1	1	0	4	4	4	4	4	3
0	2	1990	0	0	4	1	1	1	2	0	3	3	3	3	0
0	2	1999	2	0	4	1	1	1	2	0	3	3	3	3	0
0	0	1989	0	0	4	1	1	0	0	3	2	3	3	3	0
0	2	1988	0	0	3	0	1	0	2	0	3	3	3	3	0
0	2	2000	0	0	1	1	1	0	0	4	3	3	3	2	0
0	1	1998	1	0	2	1	1	1	0	2	3	3	3	3	1

0	3	1992	0	0	2	1	1	1	0	2	2	3	3	3	1
0	2	1990	2	0	4	1	1	1	1	3	3	3	3	3	0
0	2	1992	2	0	1	1	1	1	0	4	2	3	3	3	1
0	1	2003	2	0	2	0	1	1	0	3	0	0	2	3	1
0	4	2002	0	0	1	0	0	0	3	0	2	4	3	2	0
0	3	2003	1	0	3	1	1	1	2	2	3	3	2	3	1
0	2	1997	2	0	3	1	1	1	0	3	3	3	3	3	1
1	1	1994	0	*	2	2	2	2	1	0	2	2	3	3	0
0	3	2001	0	0	3	1	1	1	0	3	3	3	3	3	1
0	4	2001	2	1	1	1	2	1	4	1	1	1	3	3	2
0	1	2003	3	0	1	0	0	0	3	0	1	0	1	2	0
0	0	2004	2	0	2	0	1	0	1	3	1	2	3	1	1
1	2	2000	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
0	8	2004	2	0	2	0	0	1	2	0	0	1	3	2	0
0	1	*	0	0	3	0	1	0	3	0	1	1	0	0	0
1	4	2004	0	0	1	1	1	1	0	2	3	3	3	3	1